

DIRVA

Nr. 129

Lapkr.-Nov. 7, 1962

Cleveland, Ohio

JEI ATEITŲ BERLYNO EILĖ...

TUOJ PO JAV RINKIMŲ NIKITA CHRUSČIOVAS ŽADĖJO SUKELTI BERLYNO KRIZĘ. — KAD JĄ TINKAMAI PASITIKUS, PIRMADIENĮ TURĖJO SUSITIKTI KENNEDY SU ADENAUERIU. — NORS TĄ SUSITIKIMĄ SUTRUKDĖ ADENAUERIO KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIO 'PRIVATUS KARAS' SU VIENU LAIKRAŠČIU, TACIAU DĖL PAGRINDINĖS LAIKYSENOS JAU BUVO ANKSČIAU SUSITARTA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Nikita Chruščiovas žadėjo po JAV rinkimų griebtis Berlyno problemos sprendimo. Kubos įvykiai kiek sumaišė jo planus, tačiau ruošiantis įvairiom galimybėm, lapkričio 7 d. turėjo įvykti Kennedy - Adenauerio pasimatymas Washingtonė. Dabar šis pasimatymas nukeltas vienai savaitei — lapkričio 14 d. Iš dalies dėl užsitęsios Kubos krizes, iš dalies dėl pašlijusios Adenauerio koalicinio kabineto būklės. Mat, Adenauerio krašto apsaugos ministeris J. Strauss jau kurį laiką veda privatų karą su Hamburgo savaitraščiu Der Spiegel. Prieš kurį laiką tas savaitraštis iškėlė faktą, kad Strauss buvo davęs rekomendacinį raštą aferistų kompanijai, kurie norėjo gauti iš amerikiečių staty-

bos parangą (vadinamoji FIBAG afera). Tų nemalonių pavieiktas, Strauss galvojo pasitraukti į ramesnę Bavarijos ministerio pirmininko vietą, bet apsisprendė palikti dabartiniam poste, kas iššaukė naują Der Spiegel puolimą. Ši kartą savaitraštis iškėlė Strauss giminių pasipelnimą iš karinių užsakyimų (vadinamoji Onkel Aloys afera).

Strauss perėjo į puolimą, kaltindamas Spiegel karinių paslapčių išdavimu. Dėl to buvo suimti net tris to savaitraščio redaktoriai. Tačiau tai buvo padaryta apėjus teisingumo ministerį, kuris priklauso liberalų (laisvųjų demokratų) partijai. Ministeris protestuodamas atsistatydino, grąso pasitraukti ir kiti tos par-

tijos ministrai, kas privestų prie vyriausybės krizės, nes, kaip žinia, krikščionys demokratai vieni neturi parlamentinės daugumos.

Pasakutinėmis žiniomis, Adenaueris padarė nuolaidas, kad išsilaikytų valdžioje šiuo kritišku momentu.

Kennedy-Adenauerio pasimatymas turėjo apvainikuoti tai, ką prieš porą savaitių sutarė juodvieji užsienio reikalų ministrai Rusk ir Schroeder. Būtent, kad sovietams (ar jų įsakymu rytų vokiečiams) pradėjus daryti klūtis vokiečių (ne vakarinių santarvininkų) susisiekimui su Berlynu, būtų pagal reikalingą atsakyta:

- kai kuriais svaržymais prekybos srityje;
- visišku prekybos santykių tarp Vakarų ir Rytų Vokietijos nutraukimu;
- prekybos tarp Nato valstybių ir Rytų Vokietijos nutraukimu;
- susisiekimo kelių jėga atidarymu.

Kokia iš tų priemonių būtų pasinaudota, priklausys nuo sovietų pradėtų trūkdytų apimtės.

Svarbu, kad pirmą kartą amerikiečiai davė pažadų kovoti už laisvą pačių vokiečių susisiekimą tarp Berlyno ir Vakarų Vokietijos JAV ambasada Bonnėje tai formuluavo taip: "Mes garantavome Vakarų Berlyno gyvybės išlaikymą, ir, aišku, prie to priklauso ir vokiečių susisiekimo keliai".

Už tą pažadą Seroeder pažadėjo vokiečių dalyvavimą Berlyno kariniam apgynime ir būtent 'von der ersten Stunde an' — iš pat pradžių, o taip pat paliko Washingtonui laisvas rankas tartis su sovietais.

Ką daryti tuo atveju, jei būtų prieita prie ginklų kalbos, Nato planavimo komisija yra sudariusi 99 puslapių bėdos planą (Contingency plan). Vokiečių dalyvis toje komisijoje keturių žvaigždžių generolas Adolf Heusinger, patyręs rytų fronto kovotojas, įspėjo savo kolegas: "Jūsų planas yra 99 puslapių ilgio, mūsų tik pusė puslapio. Jei būklė virstų tikrai rimta, išbraukit 98 ir pusę puslapio iš savo plano". Pusė puslapio numato totalinį karą.

Šiandien ir rytoj

RINKIMŲ išvakarėse Kubos klausimas liko beveik užmirštas. O kaip bus dabar po rinkimų? Kaip Kennedy administracija ketina šį klausimą sutvarkyti?

Nežiūrint Kennedžio susitarimo su Chruščiovu, Castro vis dar nesutinka įsileisti JT inspektorių patikrinti, ar rusai ištesėjo žodį ir išsivežė ofenzivinius ginklus, o gal tik perkėlė kitas vietas. Kas bus jei Castro ir toliau nesutiks su tarptautine kontrole? Ar Amerika pradės invaziją į Kubą?

Neatrodo, kad tuo keliu bus pasukta.

Chruščiovas norėdamas prieš pasaulį pasirodyti pilnas gerų norų sutinka leisti tikrinti savo laivus, plaukiančius į Kubą, kad juose nevežami jokie ofenziviniai ginklai ir leidžia tikrinti grįžtančius iš Kubos laivus, norėdamas įrodyti, kad jie veža atgal į Rusiją raketas. Pagaliau Maskva neprieštarauja amerikiečių stebėjimui iš oro, kad galėtų įsitikinti, jog bazėse vykdomi ardyimo darbai.

Bet visi tie susitarimai buvo padaryti neatsiklausiant Castro nuomonės... Tad Kubos barzdotasis diktatorius rodo nepasitenkinimą ne tik jankiais, bet ir savo draugais rusais.

RESPUBLIKONAI, neturėdami kito pasirinkimo, krizės metu rėmė prezidentą. Bet dabar reikalauja, kad Kennedy amerikiečių tautai duotų užtikrinimą, jog Kuba nebus palikta komunistui ir Castrui nebus leista tęsti revoliucines operacijas vakarų pusrutuly, kad kubiečiams pabėgėliams Amerikoje bus leista, kai tik sovietų "technikai" apvais Kubą, bandyti nuversti Castro režimą.

Prieš rinkimus Kennedy negalėjo atmesti šitų reikalavimų, bet, kaip sako užsienio stebėtojai Washingtonė, dabar jis bus laisvesnis manevruoti.

Manoma, kad Kennedy palaikys Kubos kontrolę iš jūros pusės, bet neleis kubiečiams pabėgėliams naudotis Amerikos teritorija puolimui prieš Castro. Priešingai jis bandys per Pietų Amerikos valstybes Castro susigražinti į taikos kelią.

TOKIO susitarimo tarp Kennedžio ir Castro galimybės nėra utopiškos. Sakoma, kad Castro, nusivylęs rusais, bandys ieškoti susitarimo su amerikiečiais. Tai aišku galės įvykti dar ne rytoj, nes vargu ar šiuo metu amerikiečiai toleruotų tokį Castro "titoizmą".

Kennedy žaidimą veda atsargiai. Iš paskutiniojo karo jis pamokino, kad nereikia iš priešo reikalauti besąlyginio pasidavimo.

Tad nelabai nustebtume, jei vieną dieną Kubos diktatorius Castro bus pakviestas pietums į Baltuosius Rūmus...

Stebėtis nėra ko. Ar šiais metais Nobelio taikos premijai gauti nėra pasiūlyti kandidatai Chruščiovas ir Kennedy? Sunkumai, sakoma, tame, kad komisija nežino kuriam juodvieji duoti, kad kitas neužsigautų, o gal premiją pusiau padalinti. Linksmiau būtų, jei premiją gautų Castro!

MASKVOJE vieno knygyno tarnautoja vitrinoje išstatė plakatą, kuriame surašė keturių komunistinių autorių naujai išspaudos išėjusių knygų pavadinimus: "Mes norime gyventi", "Toli nuo Maskvos", "Dangoraižių šešėlyje", "Po kita vėliava".

Kadangi vargšė tarnautoja užmiršo knygų pavadinimus atskirti, kitą dieną ji buvo areštuota...

(vg)

Toronto lietuvių choras Varpas šiomis dienomis atšventęs dešimties metų gyvavimo sukaktį. Prieky choro dirigentas muzikas St. Gailevičius, M. Pranevičiaus nuotrauka

DAINA TEBŪNIE MŪSŲ GYVENIMO PALYDOVĖ

Toronto lietuvių choro Varpas dešimtmetį minint

Keliolika tūkstančių lietuvių prisiglaudusių svetingoj Kanados žemėj, susibūrę didesniuose krašto centruose, nesėdėjo sudėję

kasyklose, žemės ūkiuose ir kitur, buvo gana blaiviai pažiūrėta į visokius lietuviškus reikalus.

Pirmoj eilėj visų dėmesys buvo nukreiptas į nuosavų patalpų įsigijimą. 1951 metų rudenį buvo nupirkta namas, kuriame įsisteigė ir rado sau prieglobstį visa eilė organizacijų ir kultūrinių vienetų. Reikia pasakyti, kad čia gimė ir lietuvių choras "Varpas", spalio 27 d. atšventęs savo dešimties metų garbingos veiklos sukaktį. Šiai sukakčiai atžymėti "Varpas" davė koncertą, kuris

savo programos rimtumu ir jos išpildymu torontiečiams paliko neužmirštamą prisiminimą.

Varpui sukaktuvinio koncerto programos išpildyme talkino solistai: Lėdija Šukytė, Vaclovas Verikaitis, R. Strimaitis ir muz. Dalia Skrinskaitė. Pati programa susidėjo iš dviejų dalių. Pirmojoje dalyje dailiai skambėjo mūsų kompozitorių originalūs kūriniai. Dainos buvo puikiai paruoštos ir tikrai buvo mielas širdžiai jų skambesys.

(Nukelta į 2 psl.)

Kultūros Tarybos pirmininkas prof. J. Puzinas kalba Varpo sukaktuviniam koncerte.

S. Dabkaus nuotrauka

Po gražiai pasisekusios programos išpildymo Varpo sukaktuviniam koncerte, akomponiatorė D. Skrinskaitė, choro dirigentas St. Gailevičius ir solistė L. Šukytė.

S. Dabkaus nuotrauka

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Nušalintas Bulgarijos premjeras Anton Jugov ir eilė kitų vyriausybės ir komunistų partijos viršūnių žmonės kaltinami "stalinizmu". Bulgarijoje įsitvirtino Chruščiovui palankioji komunistų partijos frakcija.

• Mikojanas tebedando įtikinti Castro, kad Sovietų Sąjungos pažadai įsileisti tarptautinę kontrolę išvežamų branduolinių ginklų bazių patikrinimui tebegalioja. Priešingu atveju grėsianti JAV invazija.

• 2 savaitę bėgyje raudonoji Kinija jau turi užkariavosi 3000 kv. mylių Indijos teritorijos. Bet karas dar nėra paskelbtas ir abu kraštai palaiko normalius diplomatinis santykius.

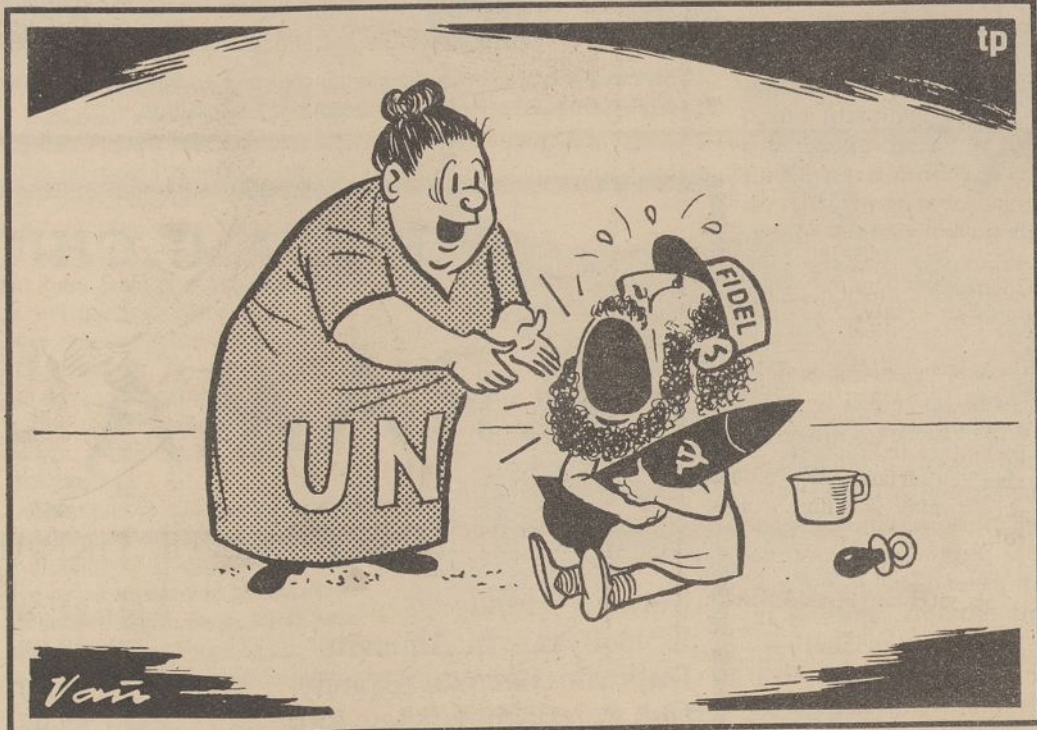
• JTO politinė komisija priėmė rezoliuciją, prašant nutraukti atominių ginklų bandymus nuo 1963 m. sausio 1 d.

JAV ir D. Britanija įteikė kitą rezoliuciją, bandymų nutraukimą siejant su kontrolės įvedimu.

Sovietų Sąjunga vis dar nenori sutikti su bet kokia kontrolė.

• Sovietų Sąjunga laikosi neutraliai Indijos — raudonosios Kinijos konflikte.

Tuo tarpu raudonosios Kinijos laikraščiai nesiliauja puolę Sovietų Sąjungą už Kubos politiką.

-- Leisk mamai pažiūrėti ir nerėk taip smarkiai!...

Vertė J. P. PALUKAITIS

(86)

Ir tada buferiai žviegdami ir tarškėdami susidaužė, garvežiui visai sustojus. Reinoldas užsėdė kišeninę lempą, iškabino grandis ir plaktuku nutrenkė oro stabdžių sujungimą. Visi vagonai vienas po kito pradėjo nuo priekio atšokti atgal veikiant buferių spyruoklėms, Janscis, vienoje rankoje laikydamas raktų ryšulį, kitoje pistoletą, nukreiptą į sargybų vagoną, peršoko į gyvulinį vagoną, ir Reinoldas buvo vos spėjęs pasigriebti rankeną ir užšokti ant pakopos, kai gyvulinis vagonas gavo atatranksos smūgį iš sargybų vagono, jį pasiūsdamas kelionėn, pakalėn nuo ilgos ir švelnios pakilos, kurion traukinys buvo vos tik užkopęs.

Jie buvo nuo traukinio nutolę maždaug pusę kilometro, kai Reinoldas pradėjo sukti lauke esantį didįjį stabdžio ratą, ir jau buvo už kilometro, kai Janscis pagaliau surado tikrąjį raktą, gyvulinio vagono duris nuspyrė koja ir kišeninė lempa švystelėjo vidun. Ir vagonas nuriudėjo galbūt dar šešis ar septynis šimtus metrų, kai jį Reinoldas paskutiniu stabdžių rato apskūmu pagaliau visiškai sustabdė; Janscis į jį žiūrėjo šypsodamasis, o profesorius Jeningas iš karto visiškai pasimetęs, paskui nustebejęs ir netikėdamas ir pagaliau susijaudinęs, kaip mokinukas. Kitais kaliniais jie nesidomėjo. Janscis, profesorius ir Reinoldas buvo vos tik išlipę iš vagono ir pasileidę į vakarus, kur, kaip jie žinojo, turėjo būti plentas, kai jie išgirdo garsų šauksmą ir pamatė kažką per gilų sniegą atbėgantį link jų. Tai buvo Grafas, kuris, užmiršęs visą aristokratišką rezervuotumą, šūkavo ir jiems ramomis mojavė, kaip pamišėlis.

VIENUOLIKTAS SKYRIUS

Jie pasiekė Janscio būstinę — namą provincijoje, esantį už dvidešimties kilometrų nuo Austrijos sienos — kitą rytą, prieš pusę septintos. Jie pasiekė jį, važiuavę keturiolika valandų vidutinišku trisdešimties kilometrų greičiu apsnigtais Vengrijos keliais — po šalčiausios, sunkiausios ir vargingiausios kelionės, kokią Reinoldui ligšiol buvo tekę pergyventi. Tačiau, nepaisant šalčio ir alkio ir nemigo, jie atvyko tokioje puikioje nuotaikoje, kuri leido užmiršti visus sunkumus ir vargus. Tik Grafas po pirmojo audringo džiaugsmo prasiveržimo, kad viskas laimingai pasibaigė, vėl paskendo į šaltą santūrumą ir ironišką tylumą.

Per naktį jie nuvažiavo lygiai keturis šimtus kilometrų, ir Grafas visą laiką sėdėjo prie vairo, tik du kartu sustodamas prisipilti benzino, užsimiegojusius stočių tarnautojus pastatydamas ant kojų dvigubais — savo uniformos ir aštraus balso — grasinimais. Nuovargio ženklams vis giliau įsibrėžiant į smulkų Grafo veidą, Reinoldas kelis kartus norėjo pasisūlyti jį pakeisti; tačiau, kaip jau per pirmąją kelionę juoduojų Mercedesu jis konstatavo, Grafas kaip šoferis buvo vienkartinis fenomenas, o dabar buvo svarbiau negaištant pasiekti tikslą tais klas-tingai apledijusiais keliais, negu suteikti Grafiui palengvinimą.

Tiesioginis kelias iš Pecsio į Janscio namą būtų buvęs pusiau trumpesnis už tą, kurį jie pasirinko, tačiau tiek Janscis, tiek Grafas buvo įsitikinę, kad trumpesnis kelias neišvengiamai vestų į prapultį. Jiem abiem buvo visiškai aišku, kad tarp pietinio Balatono ežero galo ir Jugoslavijos sienos bus griežtai kontroliuojamas ne tik kiekvienas plentas, bet ir visi lauko keliai bei kiti galimi pabėgimo į Austriją takai. Kiti keliai į Vakarus — tarp šiaurinio Balatono ežero galo ir Budapesto — gal bus kontroliuojami, gal ir ne, tad abu nusprendė nesileisti į bereikalingą riziką. Todėl jie du šimtus kilometrų važiavo tiesiai į šiaurę, aplenkę šiaurinius Budapesto priemiesčius ir pasuko į didžiąją, Austrijon vedančią autostradą, kuria važiavo ligi Gyoro, kurį aplenkė, pasukdami pietvakarių kryptimi.

Todėl jiems reikėjo nuvažiuoti keturis šimtus kilometrų, sugaišti keturiolika valandų, ir dabar jie tikslą pasiekė sušalę, alkani, pavargę ir išsisėmę. Tačiau visa tai buvo užmiršta, kai jie tik pasijuto saugūs name, kai tuojau Janscis ir Kazokas užkūrė linksmai traškančią ugnį, o Sandoras pradėjo triūsti aplink puodą, iš kurio puikiai pakvipo, ir Grafas iš name esančių daugiau nei pakankamų atsargų ištraukė bonką barako — tada besiveržiant palengvėjimo jausmas, triumfo pilnas džiaugsmas, kad jie puikiai apgavo AVO, išviro į visuotinį linksmumą, visi pradėjo kalbėti ir juoktis ir dar daugiau kalbėti, o skrandžiams gavus šio to šilto ir Grafo barakui tuos skrandžius dar labiau sušildžius, buvo užmirštas visas nuovargis, ir nė vienas jau nebegalvojo apie miegą. Laiko pamiegoti būsią užtektinai vėliau, jie galėsia visą dieną miegoti, nes Janscis buvo nusprendęs bandyti sieną pereiti tik po vidunakčio.

Atėjo aštunta, ir per radiją atėjo ankstyvosios žinios su jas sekančiu pranešimu apie orą. Apie jų veiklą ir profesorius pagrobimą jose, žinoma, nieko nebuvo minėta, bet to jie iš tikrųjų ir nelaukė. Tačiau oro pranešimas, visai Vengrijai ir toliau pranašavęs stiprų snigimą, turėjo nepaprastai įdomią žinią: visoje pietvakarių Vengrijoje dėl didžiausios pokariniais laikais pūgos suparalizuotas visoks judėjimas, visi plentai ir geležinkeliai nepravažiuojami, visi aerodromai negalimi naudoti. Janscis ir kiti to pranešimo klausėsi tylėdami, ir tai buvo iškabinčiau už bet kokius žodžius: jei jie savo bandymą būtų pradėję dvylika valandų vėliau, tai jiems jau nebūtų buvę įmanoma išlaisvinti profesorius ir čion atbėgti.

(Bus daugiau)

Dalis publikos Varpo sukaktuviniame koncerte Toronte.

M. Pranevičiaus nuotrauka

Varpo dešimtmetį minint

(Atkelta iš 1 psl.)

Solistė L. Šukytė švelniai, su giliu įsijautimu išpildė A. Kačanausko Sielvartas ir Vai gražų, gražų ir St. Gailevičiaus Tremtinių lopšinė. Vaclovas Verikaitis kartu su Varpo chorą išpildė Ūdrio dainą iš operos Pilėnai, kurią reikėjo kartoti ir Vaidilos ariją iš op. Gražina.

Po pertraukos, antrojo dalyje buvo išpildyta Smetanos, Mascagni, Gounod, Schuman, Verdi, Mozart ir Puccini operų ištraukos. Pabaigai davė trečiąjį paveikslą iš operos Aida. Tai gana sudėtingas ir spalvingas dalykas, kurį išpildė L. Šukytė, V. Verikaitis, R. Strimaitis ir Varpo choras. Jiems akompanavo D. Skrinškaitė.

Lietuvių Bendruomenės vardu buvo įteikta graži puokštė gėlių ir prof. J. Puzinas, dalyvavęs koncerte, Kultūros Tarybos vardu sveikinimo kalbą perdavė Varpo kuo gražiausius linkėjimus,

žengiančiam į antrąjį veiklos dešimtmetį. Jis pažymėjo, kad Varpas yra toli nužengęs ir gali pelnytai didžiulius savo pasiektais laimėjimais. Koncerto dalyviai Varpui čia pat sudainavo ilgiausių metų. J. Račys padėjo už gražų Varpo įvertinimą, kvietė, ypač jaunimą, eiti į varpiečių eiles, kad Varpas ir toliau skambėtų pilnoje savo didybėje ir grožyje.

Konsulo dr. J. Žmuidzino Varpui skirtas sveikinimo žodis buvo atspausdintas dešimtmečio sukaktuviniame leidinyje. Tame laidinėlį be koncerto programos dar tilpo krikšto tėvų pasisakymas apie patį chorą ir linkėjimai, kad Varpas skambėtų ir toliau, keldamas lietuviškos dainos grožį. Taipgi įdėta maestro St. Gailevičiaus atvaizdas su trumpu jo gyvenimo aprašymu ir keletas chorą liečiančių fotografijų. Leidinėlį spaudai paruošė R. Jurkšaitytė ir J. Karasiejus, viršelį su Varpo emblema piešė V. Pačkauskas.

Solistas V. Verikaitis koncerto metu. Prie pianino muz. St. Gailevičius. M. Pranevičiaus nuotrauka

Toronto lietuvių choras Varpas su solistais L. Šukyte, V. Verikaitiu ir R. Strimaitiu. Prieky dirigentas S. Gailevičius. M. Pranevičiaus nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIČIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Mickeles, V. Rastenis ir St. Santvaras.

kitos vietovės.

Šiuo metu choras Varpas stovi pilname savo pajėgume ir didybėje. Jis gražiai yra apvaldęs ne tik mūsų kompozitorių harmonizuotas liaudies dainas bei kitus kūrinius, bet turi gana platų klasikinų dalykų iš įvairių operų repertuarą.

Todėl Varpas, skambėjęs dešimt metų reikia pripažinti, yra torontiečių lietuvių pasididžiavimas, nes jo garsų gaivinami mes radome paguodos, nusiramimo ir džiaugsmo svetur išsinešę tėvynės ilgesį. Galingai skambanti lietuviška daina tebūnie ir toliau mūsų gyvenimo palydovė ir tegalvina tėvynės prisikėlimu laisvam gyvenimui lietuvių širdis.

(pb)

• Indijos kariuomenė turėjo pasitraukti, paliekant raudonajai Kinijai svarbų praėjimą į Kašmirą.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

REZISTENCIJA AR REZIGNACIJA

Vytautas Abraitis, ALT S-gos pirmininkas, Dirvos metinės šventės proga Clevelande pasakioje kalboje pabrėžė, kad spauda išeivijoje gyvenantiems yra ne tik stipriausias ginklas kovoje už Lietuvos atstatymą, bet kartu ir mastas, su koku pasisekimu toji kova vedama. Atsiminkime, kad lietuvišką spaudą seka ne tik draugiškai nusiteikę svetimieji, bet ir mūsų priešai. Iš jos gali spręsti mūsų tautinį pajėgumą, o jai susilpnėjus pradės skatinti savitarpio nesusitarimus ir kitų politinių pažiūrų niekinimą. Mes galime nuroditi visos eilės draugų svetimtaučiuose, o mūsų priešas — Lietuvos okupantas pradės švesti pergalės šventę.

Kad taip neįvyktų, visi lietuviški išeivijos laikraščiai, jų tarpe ir mūsų tautinės minties DIRVA turi tėti dr. J. Basanavičiaus "Aušros" ir dr. V. Kudirkos "Varpo" paskelbtus siekius — palaikyti ir skatinti tautinę sąmonę lietuviuose, — kalbėjo V. Abraitis.

O dr. J. Girnius, savo veikale "Tauta ir Tautinė ištikimybė" įrodinėja, jog tautų išsilikimo pagrindų yra daug, bet svarbiausia iš jų, tai rezistencijos tikėjimas kaip tautinės ištikimybės siela. Rezistencija, anot jo, tai aktyvus realizmas, kurio principas yra ne rezignacija, o rezistencija, t. y. nepasidavimas, o pasipriešinimas. Kada į visus smelkiasi abejingumas, jam reikia pasipriešinti tikėjimu. Kada visas pastangas paraližuoja neviltis, reikia žadinti viltį. Kada imama sąžinės raminti tariama beprasmybė, reikia atskleisti nebereigiamą prasmę (294 psl.).

Netenka abejoti jų abiejų žodžių teisingumu. Bet nusiminimas ima paskaičius spalio 29 d. Draugo vedamajame šias mintis:

"Visus mus paskutiniuojau laiku tiesiog supurtė keletos išeivių keliaklūpsčiai okupantams bolševikams, braunantis "suzibėti" kruvinų Lietuvos kankintojų spaudoje Lietuvoj ir čia, besistengiant išiekti Maskvos atėjūnams, nevengiant apspaudyti net tuos, kurie kovoja dėl Lietuvos laisvės. Laimei, tai vis labai negausios išimties tokie keliaklūpsčiai autojai, bet vis gi tokių atsirado iš mitusių laisvos Lietuvos duona, išmokslintų sunkiomis aukomis krašto sukurtose savose mokyklose" (mano pabraukta).

Atseit, jie rezistenciją jau pakeitė rezignacija prieš Lietuvos pavergėją. Jie, besivydami bėgantį laiką, bekeisdami savo veidą anot jų, prie "besikeičiančio okupanto sąlygų", praranda patys save.

Laisvoji Lietuva spalio 26 d. tuo klausimu taip pat panašiai pasisako:

"Lietuvis, kuris nulenkę galvą prieš krašto okupantą, kuris nuėjo tiesioginė ar netiesioginė talkon prieš užmačioms — turi būti visu aštrumu izoliuotas iš mūsų aplinkos. Tik tada jis bus nepavojingas, kada mes jį demaskuosime ir nepabijosime tatau viešai pasakyti..."

Kartais kyla klausimas, ar nesugrįžo Kudirkos laikai, kada jis Varpo 9-me numery rašė:

"O XIX amž! Argi nerausti nuo gėdos reikia... Rodosi, kad kiekvienam lietuviui inteligentui turėtų rūpėti vieši jo tėvynės reikalai, ypač paremti ant instinkto užsilikimo; rodosi negalėtų prileisti tos mįslės, kad tarp inteligentų būtų atšalumas širdžių, žiūrint ant skriaudžiamos motinos, rodosi, kad aukos nuo inteligentų ant gelbėjimo savo tautystės turėtų plaukti be galo ir reikšti jausmus ir išrovimą tėvynainio, o ne prekėjo. Vienok, to viso nematyt."

Išskyrus iš mūsų inteligentų labai, labai mažą skaitelį, ką tikrai rūpinasi apie savo tėvynės reikalus, nesigaili nė darbo, nė paskutinio skatiko dėl jos gero, kiti visi inteligentai lyg ledų apkrovę savo krūtines, idant kartais neužtvinksetų širdys atminus. Lietuvą; o jeigu kart karčiais ir kas atsimena ją ir primeta skatiką dėl jos "gero", tai tik su tokia išlyga idant jam už tai lyg ant jomarko būtų atlyginta. O apie rūpestį jo apie Lietuvystę tai nėra ką ir kalbėti. Teisybė — rūpesčiai apie tėvynės reikalus kartais nedaleidžia saldžiai išmiegoti, skaniai pavalgyti ir smagiai žlėbčioti. Tai gi neįstabu, jeigu daugelis inteligentų nuo to rūpesčio šalinas...

"Mažiausias nepasisekimas, vieton pakustyti užsispyrimą ieškojime naujų takų, atima mums norą dirbti toliau, viena ar kita priešias surengta kliūtis, vieton sukaršinti dvasią, mus atšaldo, paverčia į aplėpaučius, kurie išvydę užsimojusį persekiotoją, patys nulenkia galvą, idant užsimojusiai rankai smagiau būtų suduoti į sprandą..."

Tad kuo skiriasi šiandien mūsų lietuviškasis gyvenimas nuo pirmų metų dr. V. Kudirkos aprašytojo, nes Lietuvos laisvinimui sukurtos institucijos bei organizacijos įvairiais būdais silpnėja, jų priešaky stovį asmenys, nusivylę per ilgai užsitęsusia okupacija, vieton ieškoję naujų kelių, traukiasi iš aktyvios veiklos, aukos tiems reikalams mažėja, kai tuo tarpu mes, išeivijos lietuviai turtėjame.

Pradedant šių metų veiklos sezoną, kol dar nevēlu, vieton nusivylimų prasmingiau būtų stiprinti mūsų gretas, lietuvių tautinę spaudą, organizacijas ir aktyvinti rezistencinę veiklą laisvajame pasaulyje.

E. Čekienė

DU PASISAKYMAI

Dirvos 1962 spalio 29 dienos 125 numery randame įdėtus du pasisakymus, kurie verti platesnio dėmesio.

Vienas toks pasisakymas -- tai E. Simonaičio pranešimų mintys. Tai balsas Vokietijos Lietuvių Bendruomenės veikėjo ir Mažosios Lietuvos Tarybos pirminko, kuris sielojasi Lietuvos ir lietuvių tautos ateitimi bei likimu. Pats dirbdamas, jis čia džiaugiasi ir tais savo tautiečiais, kurie suvokia bendruomeninio darbo prasmę ir nauda: "pagirtini bendruomenės nariai, kurie nuo širdžiai remia jos veiklą". O jos

neremia visų pirma tie, kurie, sukūrę mišrias šeimas, traukiasi ir nuo lietuvių, neremia taip pat ir tie, kurie tik save ir savo reikalą bei naudą temato, E. Simonaitis tokius savanaudžius pavadina ir čia pat pabrėžia: "šitokia laikysena mūsų tautai ir žalinga, ir smerktina".

Antrasis pasisakymas yra B. Beržinio iš Chicago. Gaila, ne žinome, kokiais tautiniais darbais ir nuopelnais puošias šis mūsų vyras. Žinodami jais taip pat nuoširdžiai pasidžiaugtume. Dabar jis Dirvoj į priekį teikiša tik patį save: "Bendruomenės rinkimuose nedalyvauju, nes jos veikėjai man atrodo labai neįdomūs žmonės". Suprantame p. Beržinį: kas teįdomus pats sau, tam negali būt įdomūs kiti žmonės. Nė šių žmonių pastangos, siekimai, darbai. Dėkui už atvirumą.

Baigdamas savo kalbą apie šiuos du pasisakymus, tenoriui pastebėti, kad ir atvirumas atvirumui nelygu. Visados geruoju prisimenu savo vieną buvusį mo-

Dirvos 1962 spalio 31 dienos numery paskelbtas Gedvilos, Gegevičiūtės, Kaminskio, Lukošūnaitės, Mielulio, Paupero, Šlenio, Šmulskščio, Stakausko, Staniūno, Vaičio ir Vėžio pareiškimas "Atidėkim kultūros kongresą". Šio pareiškimo autoriai -- jaunosios kartos mūsų žmonės, kai kurie savo veikla bei rašiniiais jau pažįstami viešumai. Dėl to ir bendras jų balsas nusipelnė dėmesio. Nusipelnė dėmesio jų susirūpinimas bendruoju labu. Nusipelnė dėmesio jų rėmimasis "nuomonių skirtumais", kurie, nors ir kas toliau bebūtų daroma, jau nebeleidžia pasiekti pagrindinio kultūros kongreso tikslo -- "nustatyti ateinančiam penkmečiui aiškios lietuviškosios kultūrinės veiklos gaires".

Priklauso prie tų Lietuvių Bendruomenės žmonių, kurių iniciatyva kultūros kongresas rengiamas. Dėl to man negali nerūpėti jų reikšmė kultūriniam mūsų gyvenimui ir jo tėkmei. Mano atsiliepimą į dvylikos jaunųjų pareiškimą taip pat įgalina dar ir ta aplinkybė, kad visai neseniai, spalio 27-28 dienomis, teko dalyvauti pasitarime Toronte, kur atsakingieji asmenys kultūros kongreso reikalą svarstė ir viešai dėl jo pasisakė savo pareiškimu. Tačiau šis mano balsas tėra tik asmeniniai mano paties samprotavimai, atsirandami nimomis aplinkybėmis dabar mums didžiai rūpimu klausimu.

Kultūros kongreso programa yra sudėtinga. Joje žymią vietą taip pat turi "aiškių lietuviškosios kultūrinės veiklos gairių" smagstymas. Apie šias gaires reikia šnekėti ir bus šnekama. Su jų projektu į kultūros kongresą ateis kompetentingas organas -- PLB Kultūros Tary-

kytoją, kuris mums, savo mokiniams, sakydavo: nenorėkite nei naudoti, nei garbės siekiamos kiti menkinimo bei nuvertinimo sąskaiton. Ir Kristus nepateisino fariziejaus, kuris bažnyčioj išdidžiai pabrėžė savo teismą, didžiudamasis esąs ne toks, kaip "šitas muitininkas".

St. Barzdukas
Cleveland, Ohio

KAIP OKUPANTAS PARUOŠIA IŠVYKSTANČIUS Į LAISVĄJĮ PASAULĮ

Dirvoje 115 Nr. skaičiais "Susitikimas su lietuviu iš pavergtosios Lietuvos". Ta proga noriu paaiškinti kodėl nepavyko grupinis pasikalbėjimas ir kokius asmenis okupantas siunčia į laisvąjį pasaulį.

Norint sužinoti, kas dedasi okupuotoje Lietuvoje, su atvykusiais reikia kalbėti pavieniui ir kad niekas nematytų. Bendras pasikalbėjimas niekuomet nebus broliškas. Nes atvykusieji yra įpareigoti viens kitą sekti ir saugoti nuo "piktų" kalbų.

Jie visi yra paruošti ne vien valdiniais drabužiais (išvykstantieji į užsienį gauna dvi eilutes), bet ir kaip reikia kalbėti ir ką kalbėti. Prieš išvykstant, jiems rengiami kelių savaitių kursai, kuriuose moko kaip elgtis ir ką kalbėti kapitalistiniame pasaulyje. Be to, išvykstantieji turi būti partiniai ar komjaunuoliai ir užsitarnavę pasitikėjimą.

Panašiai atrenkami ir jūreiviai skiriant į tolimojo plaukiojimo laivyną. Priimtas turi rašyti savo biografiją nuo senelio t. y. nuo tėvo tėvo. Jeigu senelis ir tėvas buvo revoliucionieriai, tai toks jaunuolis yra patikimas ir priimamas. Bet dar turi koks nors vienas partinis (komunistas) rekomenduoti ir už šį jūreivį atsakyti savo galva.

Tik tokiu būdu okupantas išvengia pabėgimų ir nepageidaujamų kalbų.

Autoriui Romui Keziui siūlau nenusiminti dėl tokio menko nepasisekimo. Juk tie keli asmenys prieš milijoninę lietuvių tautą sudaro tik dulkelę, kuri lietuvi užėjus dingsta. Dings ir jie. Tauta pareikalau iš jų atsakomybės.

K. Audrietis
V. Vokietija

Į dvylikos pareiškimą dėl kultūros kongreso atidėjimo

ST. BARZDUKAS

ba, kuri gairių klausimą jau iš anksto savo posėdžiuose svarsto. Net nežinau, koks čia galėtų būti dar geresnis bei atsakingesnis pasirengimas. Bet ir PLB Kultūros Taryba taip pat negalės būti kokia stebukladarė, kad vienu lazdelės pamojimu viską išspręstų ir sutvarkytų. Savos kultūros gyvenimui savo dalį atiduodam kiekvienas. Todėl ir kultūros kongrese numatoma taip pat duoti žodį kiekvienam. Ateikim visi su savo rūpesčiais, sugestijomis, siūlymais, tik tada iš tikrųjų tegalės būti "vox populi". Toronto pasitarime ir numatyta: "Posėdis, susipažinęs su antrojo kultūros kongreso, įvykstančio 1962 -- Maironio metais lapkričio 22-25 dienomis Chicagoje, programa ir pasirengimais ją vykdyti, rado, kad jo svarį reikiama telkti į pagrindinį klausimą, būtent į PLB Kultūros Tarybos formuluotų artimiausių kultūrinų uždavinių ryškinimą bei vykdymą, sudarant sąlygas šio klausimo diskusijoms tiek kongreso plenumo, tiek sekcijose".

Vadinasi, į klausimą yra pažiūrėta konstruktyviai, ieškant jam paties geriausio atsakymo. Kokių tad pagrindų reikėtų dabar kultūros kongresą atidėti?

Bet gairių svarstymas tebus tik viena, nors ir labai svarbi, kultūros kongreso programos dalis. Kultūros kongresas mums turi taip pat būti ir kultūros šventė, sudaranti progą pagyventi kultūrinų mūsų laimėjimų nuotaiką bei džiaugsmu. Šiam tikslui rengiamos mūsų meno, architektūros ir spaudos parodos, duodamas simfoninės mūsų muzikos koncertas, įvyksta literatūros vakaras, ir kt. Pagrindiniai renginiai darbai jau atlikti. Kokių tad pagrindų reikėtų kultūros kongresą atidėti ir šiuo atžvilgiu? Ar pagalvojame, kiek pastangų ir darbo turėtų nueiti niekniekai? Ir tik tam, kad kada nors vėl viską pradėtume iš pradžių.

Ne, tai būtų per brangus žaidimas.

Argumentuojama atsiradusiais "nuomonių skirtumais". Bet būkime atviri: tai ne "nuomonių skirtumai" iš esmės, tik dr. J. Griniaus pakvietimas pagrindiniu kongreso paskaitininku. Vieniems jis nepriimtinas, tad jie kategoriškai pasisako prieš jį. Kitiems jis kompetentingas paskaitininkas, tad jie kategoriškai pasisako už jį. Kvietėjai atsidūrė "tarp kūjo ir priekalo". Kaip toj pasakoje eisi per dvarą -- gausi lupti, neisi -- taip pat gausi.

Žinome, kokiomis aplinkybėmis dr. Grinius paskaitininku buvo pakviestas. Daugeliui atsakius, buvo pasiūlyta jam, ir jis sutiko. Sutinkame, ne be nuodėmių tas dr. Grinius, bet kuo jis dėtas atsiliepis į kultūros kongreso komiteto kvietimą? Atšaukti kvietimą? Nei žodžiu, nei mintimi neprisidėjau prieš šio kvietimo, bet, jei dabar reikėtų balsuoti už atšaukimą, nebalsuočiau. Nebalsuočiau, nes negalima šitaip žaisti žmonėmis. "Nedaryk kitam to, ko nenori, kad tau darytų". O ir pamokų jau turim pakankamai.

Antai, prieš pirmąjį pasaulinį karą Amerikoje lankė dr. J. Basanavičius. Pats tautos patriarchas buvo atvykęs parinkti aukų tautos namams, Vilniuje sumanytiems pastatyti. Ir ką? Amerikos lietuvių visuomenės dalis jį tada apšaukė Lietuvos žmonių priešu ir rusų valdžios bernu! Ir visaip trukdė, kad tik jo misija nepavyktų. Prieš kelerius metus Amerikoje lankė nepriklausomos Lietuvos diplomatijos šefas min. St. Lazoraitis. Atsimeiname, kokių uraganu Amerikos lietuvių visuomenės dalis šį atsilankymą sutiko. Buvo prieita prie to, kad, kai Clevelande dalis jam viešbuty rengė pagerbimą, kita dalis ėjo į bažnyčią, kur specialiai buvo užsakytos pamaldos už sušaudytuosius Suvalkijos ūkininkus! Tai politiniai uraganai, kuriuos pražūsius vėliau kaž-

kaip koku ir gėda prisiminti. Ar ne panašus uraganas dabar siaučia dr. Griniaus atveju? Bet praš ir jis, ir Bendruomenės atsakingieji žmonės pasijus laimingi į jo sukurius nepatekę. O ateity gal būsime apdairėsi ir galėsime apskritai panašios rūšies uraganų visų mūsų labai išvengti.

Bet sakysite: ar reikėtų dabar dėl šio uragano atidėti kultūros kongresą, kada jam jau baigiamas pasirengti? Toronto pasitarimas priėjo kitą išvadą: "Posėdis, su apgailėstumu konstatuodamas žalą daugiausia asmeninių ginčų, kilusių ryšium su antrojo kultūros kongreso rengimu, tačiau atsižvelgdamas į kultūros kongresų reikšmę lietuvių išeivijos gyvenimui, kviečia JAV ir Kanados lietuvių šiam kongrese dalyvauti".

Šis kvietimas yra taip pat sifilys baigti niekam nenaudingus principinius, ideologinius ir asmeninius (vadinkime, kaip kas suprantame) ginčus, temdančius kultūros kongreso pasisekimą ir džiaugsmą. Atsakymas į kvietimą priklausio nuo mūsų kiekvieno. Mes norėtume, kad kvietimas būtų visų gera valia ir bendro reikalo supratimu priimtas. Norėtume taip pat kongreso dalyvių eilėse matyti ir visą dvyliką jų pareiškimo autorių.

DIRVA METAMS TIK \$10.00

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTHWEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste
what
fire-brewing
does for
beer flavor!

Premium
quality always...
popular prices
everywhere!

Stroh's
BEER

light
smooth
fire-
brewed

The Stroh Brewery Co., Detroit, 26, Mich.

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

Solistė Stasė Daugėlienė

WORCESTERIO LIETUVIAI RUOŠIASI KONCERTUI

ALT S-gos Worcesterio skyrius, po ilgos pertraukos vėl ruošia savo tradicinį koncertą-balių, kuris įvyks š.m. lapkričio mėn. 25 d. Maironio parko naujoje salėje 4 val. p.p.

Koncerto programą išpildys worcesteriečių mėgiama Stasė Daugėlienė iš Bedford, N.H. kuriai akomponuos jos dukrelė.

Koncerte taip pat pasirodys bosas-baritonas Vytautas Prapuolenis. Vytautas dar neseniai pradėjęs studijuoti dainos meną ir šis pasirodymas jam bus vienas iš pirmųjų.

Žinomoji pianistė Eleonora Dvarionaitė-Miniukienė akomponuos V. Prapuoleniui, o taip pat

atliks keletą piano dalykėlių.

Po programos įvyks vaisės ir šokiai, grojant moderniškam orkestrui. Šokius pajvairins turtinga loterija. Visi yra prašomi įsigyti pakvietimus ir užsisakyti staliukus iš anksto, nes vietų skaičius yra labai ribotas. Pakvietimai 3 dol., moksleiviams 2 dol. įskaitant vaišes.

Staliukų rezervavimo reikalu kreipkitės: A. Vagelis, 34 Spofford Rd., Worcester, Mass. arba telefonais PL7-5902, PL 6-0368. Pakvietimus taip pat galima įsigyti pas valdybos narius. Susidarius pelnas bus skiriamas Vasario 16-tosios gimnazijai ir kitoms kultūrinėms reikalingoms paremti.

dabar kepimas, tai vienas malonumas... naujos gaso plytos turi viską!!!

Gasinė plyta išlaiko šiltą ir pateikia paruoštą maistą valandomis!

Nauja automatinė gaso plyta pradeda, kepa ir sumažina savo pačios temperatūrą, kad išlaikytų maistą šiltą — be papildomo kepimo. Valandomis! Jūs galite nustatyti šiltai išsilaikančią plytą iki 140 laipsnių — išlaikyti mėsą šviežią ir sultingą iki patiekiant — šiltas lėkštes — tirpstančius atšaldytus skanėstus — atšviežintus atšaldytus kepsnius. Tik gaso plytos suteikia jums darbą taupančius patarnavimus: automatinius mėsai termometrus, dideles keptuves, "liepsną su smegenimis" ir tobulą mėsos kepimo kontrolę.

NENUOSTABU, KAD DAUGUMA MOTERŲ NORI GASO PLYTŲ!*

Džiaukis vėsiu, švairiu, skoningu, taupiu kepimu

Įsigykite modernišką gaso plytą nedelsiant! Pasirūpinkite ir savimi, kai 82,744 šeiminiųkės buvo apklaustos ir DAUGUMA pasakė norinčios gaso plytos! Pasirinkite iš šių 12 aukštos kokybės: Caloric • Crown • Duracrest • Hardwick • Magic Chef • Norge • O'Keefe & Merritt • RCA Whirlpool • Roper • Sears Kenmore • Sunray-Grand • Tappan.

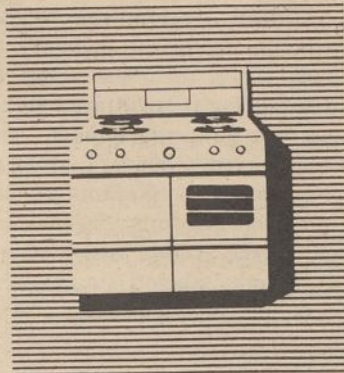
Skambinkite ap apsilankikyte East Ohio Gas Company įstaigoje detalėms, pademonstravimui ir kainoms sužinoti.

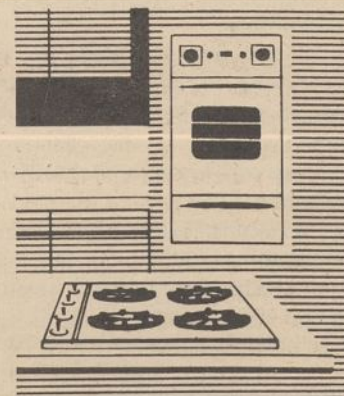
*82,744 moterų apklausta...

telefonu ar asmeniškai tuo metu, kai jos dirbo virtuvėje. Apklausinėtojai buvo samdomi kitos tyrimo organizacijos — ne gaso kompanijos — kad gavus objektyvius atsakymus. Dauguma šeiminiųkų pasisakė pageidaujanti kepti GASU.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Naujos laisvai pastatytos gaso plytos, su švelniu, tiksliai išdėstytu stilium suteikia jūsų virtuvei įmūrytos plytos grožį už laisvai pastatytos kainą.

Istatyta gaso plyta ir jos stalčiaus pavidalo vienetas gali būti įstatyta ten, kur jums patogiau, ir aukštyje, atitinkančiame jūsų ūgiui ir patogumui!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką ducną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kelias į kairę

Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(10)

Aplimpu visa pūkais, į suknelę prilenda lakišių. Grįžusi į seną virtuvę, išgeriu pieno ir — į savo palėpę. Man vis labai norisi miego. O kai atsigulu, neužmiegu.

Aš bijau mirt. Nenoriu būti po žemėmis, viena, tamsoj. Aš myliu gyvenimą, kad ir jis negeras. Žolynai rudenį miršta, žiema nušaldo žoles, vėjai išblaško nukritusius medžių lapus. Ir mane kada mirties šaltis pasigriebs.

Isikniaubiu į pagalyvę ir verkiu. Man baisiausia, kad numirus reiks būti vienai.

O, kaip aš miegojau, kaip ilgai miegojau! Sekmadienis. Žmonės jau šūkauja po kiemą. Jau pas tėvus svečiai. Mama nežadina sekmadienį. Miegok, kiek nori. Su svečiais ji pati mėgsta užsiimti. Į bažnyčią niekas iš mūsų nevažiuoja. Nėra laiko: gyvuliai, Tucis, vištos... Apypiečiais suvažiuoja giminės ir draugai. Taip kasmet, kas savaitę, visada. Ne visus atvažiuojančius mėgstu. Kas iš jų? Pasišai, pasivaišina ir išvažiuoja. Nei dainų dabar, nei to linksmumo, kaip būdavo seniau. Užtat miegu, arba guliu ir galvoju. Nesirodau.

Kartais jie pašaukia mane. Pranas, tėvas, mama. Pašūkauja, susikeikia ir nutyla. Girdžiu, kaip tėvas kartais sako:

— Ar nenumirs gi ji tenai badu? Tiek ilgai nevalgys!

— Šėtonas negriebs šitos raganos! Kai išalks, tai pati ateis. Eisiu čia jos kelt, klausinėti. Tegu sau rūgsta! — atsiliepia mama.

Bet žinau, kad ji migdo mane. Pasidaro šilta ir gera. Tada myliu mamą.

Nenustoja skaudėti galvą. Kišu ją po pagalve, atlošiu ant krašto, vėdinu, prasidariusi langelį. Maudžia ir maudžia, arba suspaudžia, kaip replėmis. Tada galvoju apie žolynus prie upelio, apie žvimbiančias laukines bites... Tėvas medų ima iš kaimyno avilių, jie vadinasi bičiuliai... Korys pilnas ir sultingas...

Galvodama pajuntu, kad inkščiu, kaip sergąs gyvuliukas. Inkščiu ir laikausi ne pirštais, o nagais, lovos galo. Paskui, kad užmirščiau galvos skaudėjimą, pradėdau šypotis kažin kam ir dainuoju. Dainuoju tokią liūdną dainelę ir staiga, tarp svečių erzelio, išgirstu Gedimino Danylos perrėkiantį balsą:

— Ponia Pušiniene, duokit dėžutę kiaušinių!

Aš pašokstu, užsimetu ilgą ploną perkeliu chalata ir įlekiu į trobą. Stalas apkrautas tuščiomis ir pilnomis bonkomis, stiklais, lėkštelėmis su sūriu ir pyragu. Aš vos atpažįstu, kuri mama, nutveriu ją už alkūnės ir garsiai sakau:

— Mama, neduok!

— Ko neduot?

— Neduok, mama, tam poneliui, praėjūnui. Jie visa atims, iščiulps. Neduok ir gana!

Mama atsilošia. Jos veidas nustebęs, akys didelės. — Mare, ar sapnuoji? Čia visi mūsų draugai! Ir giminės. Va, pasakyk gi visiems "alo". Ar nepažįsti? Kas gi tau yra? Persimiegojo. Karvė.

Ji susigėdusi šluosto nuo stalo kampo sūrio trupinius. Man irgi darosi nejauku.

— Kas gi čia dabar? — sububena tėvas ir stuktelė lazdele į grindis.

Svečiai tyli. Tik vienas plonas balsas pragysta:

— Mariut, tai gi sveika! O kaip tau einasi? Ar ligi šiol miegojai? O mes, va, sugalvojom apsilankyti...

— Mama, Gediminui nieko neduok! — vėl pačiu-pau ją už alkūnės.

Mama stumtelia mane.

— Ar pablūdai? Gedimino čia nei nėra! Eik sau, varna, akis atsikrapštyk!

— Ar jo nėra? — klausiu tyliai. Galva tvinkčioja dar didesniu skauduliu.

— Nagi, neatvažiavo dar. Danguolė ir Gailė bažnyčioj. Tonis po laukus vaikštinėja. Ar gal rašo? Gediminas retai kada užlekia. Biesas tas...

— Kai jam ko reikia! — sušunku.

Apsidairau. Svečiai nustebe.

— Kai sviesto, kiaušinių užsinori! Ponia Pušiniene, ponia Pušiniene... Žino, kad iš marčios giminių mokesčio neimsi. "Duokit dėžutę kiaušinių! Duokit bonkutę pieno!" Apie kita nei nekalba. O žino visa, o išmano! Ponas! Į mane tik skersom dėbėti. Kas aš? Kas mes jam? Nemokyti, kvaili, tamsūs... Kas mūsų draugystė jam? Tiktai kad ko gautų! Nei į tą pusę neužsuktų, jei negautų korinio medaus, ar mamos keptos duonos...

— Mare, — suniūksi mane mama, — Mare, tylėk!

— Ar ne teisybė? Pati sakei, kad tie ponai gėdos neturi! Pati, mama, sakei, kad jie gobšūs, puikuoliai, pasipūtėliai!

Pradedu šaukt, maišyt žodžius. Jie visi mane stabdo, visi kalba, erzeliuoja, bet aš juos perrėkiu.

Ir kai išsirėkiu, tarytum galvą kiek mažiau skauda, tik akys aptemosios. Sušlama kartūniniai mano skvernai, ir užtrenkiu duris. Sustojusi pasiklausau: tylu troboj, tik mama sumurma:

(Bus daugiau)

LIETUVOS KONSULUI BRAZILIOJE ALEKSANDRUI POLIŠAIČIUI 70 METŲ

Š. m. spalio mėn. 29 d. Lietuvos Respublikos konsulai Aleksandrui Poliškaičiui sukako 70 metų amžiaus. Lietuvos (laisvų, bet nepavergtos) konsulas A. Polišaitis šįmet mini trigubą sukaktuvę. Pirmos sukaktuvės yra jo 70 metų amžiaus. Antros sukaktuvės yra jo 40 metų Lietuvos Valstybės diplomatinės tarnybos. Trečios sukaktuvės yra 25 metai jo darbuotės Sao Paulo lietuvių kolonijoje.

Mūsų garbingas Jubilistas, gimęs 1892 metais spalio 9 d. Panevėžio apskrityje, yra aukštaičių kilmės. Užaugęs Lietuvoje, didžiąją savo gyvenimo dalį yra praleidęs užsieniuose. Savo jaunystėje ilgą laiką gyveno, mokėsi ir dirbo Rusijoje. 1915 metais jis baigė Kazanės karo mokyklą. Dalyvavo pasauliniame kare,

Lietuvos konsulas Brazilijoje A. Polišaitis.

ir jam pasibaigus grįžo prie mokslo. 1922 m. baigė TOLIMŲ RYTŲ UNIVERSITETĄ Vladivostoke, Rusijoje. Besimokydamas A. Polišaitis nuolat dirbo lietuviškose organizacijose:

1921 metais jo iniciatyva ir pastangomis buvo išleistas pirmas Tolimųjų Rytų lietuvių laikraštis: "TOLIMŲ RYTŲ ŽINIOS", kurį jis ir redagavo. Be to, Vladivostoko mieste įsteigė Lietuvių Karo Komisiją, kuri, jam vadovaujant, rūpinosi lietuvių dalinių Rusijoje steigimu bei lietuvių karių grąžinimo į Lietuvą reikalu.

1922 metais baigęs Universitetą, įstoja Nepriklausomos Lietuvos Valstybės konsularinėje tarnyboje, pradedant ją Charbine, Kinijoje. 1925 metais pakviestas į Lietuvą, bet tų pačių metų pabaigoje išvyksta į Hamburgą, Vokietijoje, kur buvo paskirtas Vicekonsulu. 1929 metais buvo paskirtas Lietuvos Valstybės Konsulu Latvijoje ir tas pareigas ėjo iki 1931 m. Grįžęs į Lietuvą dirbo Užsieninių Reikalų Ministerijoje.

AKIMIRKOS

Bronys Raila

Prezidentai, princiai!...

Naujai išspausdinamų lietuviškų knygų Amerikoje dabar vidutiniškai pirmais metais išperkama 200-300 egzempliorių. Be abejo, pasitaiko atvejų, kai net 1000 ar didesnio tiražo knyga išplinta skaitytojuose. Bet tai tik išimtys, ir retos. Taip neseniai kažkur skaičiau ar girdėjau, Beveik tą patį ir iš patyrimo žinau.

Tai reiškia, kad mes rašom, spausdinam ir leidžiam gal vienai kitai bibliotekai ir specialioms mėgėjųs. Knygos -- muziejams.

Tiek šiandien lietuviškų knygų tebereikia "milijoninei" Amerikos lietuvių visuomenei! Geriau nė nevertokim visuomenės žodžio, nes tai tik įrodytų, kad lietuviškos visuomenės čia nėra. Kaip ji begali savo ugdyti, išaugti ar juo labiau savo vaikus išauginti, jeigu praturtėjusi, ji laisva valia sau pasirinko mirtį?

Knygos yra visokios: įvairių pažiūrų, pasaulėžiūrų, stilių, turinių ir skonių. Negalima reikalauti, kad kiekviena knyga visiems būtų įdomi ir ją pirkti būtų pareiga. Chacun à son gout, -- kiekvienam pagal jo skonį, kaip sako prancūzai. Tad galim visų rūšių knygų vartotojų bent penkiaropai padidinti ir išvesti, kad Amerikoje dar esama apie tūkstantis lietuviškos knygos mėgėjų.

Bet "milijoninei" ar bent dešimtūkstantinei visuomenei -- tai yra baisu.

Tai jos tautinio kultūrinio paraližiaus ženklas.

Tačiau mūsų fasadai tebėra gražūs, ir yra mėgėjų juos vis įmantriau gražinti.

Mes kultūros kongresus šauksim, mes planuosim, net politinių srovių suvažiavimuose dainuosim. Mes remsim lietuvišką kultūrą, knygą, meną, mokslą, dainą. O kaip mes branginam lietuvišką žodį, kaip "aukojamės", kaip jautriai vertiname didžiuosius lietuvių tautos vyrus, dainius, veikėjus, vadus! Ir jų gimimo ar mirimo sukaktuvių niekad nepamirštam. Nors daugelis užmiršom, nes nebežinom, už ką juos pagaliau minim.

Štai buvo trys mūsų prezidentai. Ne lygiai, bet kiekvienas iš jų ar jų prezidentavimo laikmetis kuo nors buvo mūsų tautai labai svarbus, reikšmingas, įdomus. Tai nepriklausomos Lietuvos valstybės istorija.

O kaip mes "iš preities stiprybę semiam"?

Stambesnė knyga apie pirmąjį ir tuo tarpupaskutinįjį Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną teparuosta ir teisledžiama tik šiemet, kone dvidešimtmetis po jo mirties. Ir tai tik dėl to, kad viena mūsų politinė srovė energingai susiėmė, nebegalėdama toliau pakęsti merdėjimo gėdos. Ir gal ypač dėl to, kad sutiko pasiaukoti vienas iš mūsų monografijos meno specialistų, sodininkas A. Merkelis, pasiryžęs už pusdykį atiduoti savo laisvalaikį, energiją, talentą ir kompetenciją.

Gi prezidentą Dr. K. Griniaus atsiminimų pirmas tomas buvo išleistas veik prieš dešimtmetį. Sausokas, be literatinio talento, tačiau svarbus mūsų tautinio ir valstybinio atgimimo laikmečiui. O antrojo tomo reikia laukti visus dešimtmetis. Nėra kam tvarkyti, nėra lėšų leisti, -- nėra supratimo, kad tai reikia padaryti.

O apie prezidentą Aleksandrą Stulginskį iš viso tylima, nesikaitant spėliojimų, kaip ir kada jis mirė Sibiro tremtyje. Tarp anų dviejų šis prezidentas, kaip asmenybė, galbūt buvo pilkiausias. Bet jo šešerius metų prezidentavimo laikmetis juk ypač įdomus ir svarbus. Jo metu iš tikrųjų susikūrė nepriklausoma Lietuvos valstybė. O tai yra drauge ir jo istorija.

Ne tik ne geriau už prezidentus, bet bene dar blogiau su mūsų didžiais visuomeninės, kultūrinės ir kūrybinės srities princiais. Išskyrus A. Smetoną, jų įnašai mūsų tautos ugdymui buvo žymiai stambesni, nepraieinami, nenyksta. Be jų -- šiandien nebūtų mūsų.

Norite faktų, kiek mes juos vertinam, pa-

žįstam, jų lobius išlaikom ir perteikiame ateinančioms kartoms?

Šiemet buvo paskelbti Maironio metai -- šimtmetis nuo poeto gimimo.

Daukantiškos dvasios darbo pelė, Aleksandras Ružancovas ta proga sudarė ir paskelbė raštų apie Maironį bibliografiją. O Aidų žurnalo vedamajame red. A. Vaciulaitis, tarp kitko, pridėjo:

"Kaip matyti iš dabar (Ružancovo) surinktos bibliografijos, apie nė vieną ir šiandien nepasirodo tiek straipsnių, kiek apie Maironį. Peržiūrėjus šią apščią medžiagą, šios sukakties proga tektų išskirti, kad apie Maironio kūrybą ir jo reikšmę dar nėra stambaus akademinio pagrindinio veikalo, išsamios literatūrinės studijos..."

O jaunesnės Amerikos lietuvių kartos mokslininkas Antanas Klimas tame pat Aidų numeryje ta pačia proga nusiskundžia: "Bet svarbiausia yra tai, kad mes dar neturime nė vieno mūsų rašytojo pilno akademinio raštų leidimo..." Štai, kiek teverti mūsų "planavimai" tuščiažodžiavimai, padebesėmis skraidymai ir kiti fasadai. O jie liečia mūsų tautinę srovę, nes Maironis yra tautinis poetas, mūsų atgimimo dainius. Ir dvigubai liečia katalikišką srovę, nes Maironis buvo kunigas, stiprios religinės dvasios poetas, o ši srovė sakosi Amerikoje esanti viskuo turtingiausia ir teisingiausia.

Aš net nesvajuočiau apie pilnus akademinius raštų leidimus. Tegu būtų paprasti, bet pilni ar bent apypliniai raštų leidimai.

Bet mums užtenka tik "paminėti"...

Ta pati istorija, pažvelgus į bet kurį kitą šoną. Norit pavyzdžių?

Neseniai buvo Vinco Kudirkos metai -- taip pat šimtmetis nuo jo gimimo.

Gerai, kad Kudirkos gerbėjas S. Miglinas, privatus asmuo jau anksčiau savo pastangomis išleido tegu ne akademinių, bet beveik pilną Kudirkos poezijos, beletristikos ir žurnalistikos rinkinį. Jeigu ne tai, tai irgi anie Kudirkos metai būtų buvę tik "paminėti". Plepalais, bendrybėmis ir menkniekiams, bet ne tuo, kas yra esmingiausia Lietuvos himno autoriui ir mūsų tautinės liberalinės srovės pirmapradžiam idėjiniam kūrėjui.

O Dr. Jonas Šliūpas, kurio veikla lietuvių tautos, ypač Amerikos lietuvių atgimimui buvo milžiniška, ir kuris yra tapęs lietuviškos laisvamanybės klasikais? Monografija apie Šliūpą jau "ruošiamą" apie dešimtmetį; bet prof. Vaclovo Biržiškos mirties jau turbūt reikia viduramžiško stebuklo, kad šis užmojis būtų parašytas, suredaguotas ir išleistas.

Na, o Vincas Krėvė, kurio politinė veikla Nepriklausomybei žlungant buvo kontraversiška ir galbūt tragiškai nelaiminga, vis dėlto yra vienas iš pačių stambiausių mūsų grožinės literatūros klasikų. Jo pilnų raštų rinkinį užsimojo išleisti Juozas Kapočius, privatus asmuo, -- ir galbūt išleis bent penkiems šimtams pirkėjų.

Pagaliam, Vaižgantas... Gilus jo gerbėjas, knygyninkas Jonas Karvelis yra pasiryžęs žūt-būt išleisti pilną Vaižganto raštų rinkinį, kas jame sudarys dvigubai ar trigubai didesnę finansinę riziką, negu kultūros kongreso išlaidos. Na, mažiausia tiek, kiek dabar per metus "Lietuvos laisvinimui" surenka ir išleidžia Altas.

Ar pastebėjote, kad tokiems keistiems sumanymams dažniau dar užsimoja ir laipsniškai vykdo privatus asmenys, pavieniai idealistai, ir tik retkarčiais platesni sambūriai.

O kur mūsų didieji veiksniai, institutai, visuomenės organai, kurie kalba net visos tautos vardu? Jie planuoja, skatina, nurodo, visuomenės aukas itin apskritomis sumelėmis kasmet švairiai sunaudoja, o vaisių -- nė šnipt.

Bet jei pasakytum, kad tų vaisių tėra tik nulis, tai tuoj tave ciniku apšauks. Cha...

je konsulariniam skyriuje. Dirbdamas U. R. Ministerijoje A. Polišaitis uoliai dalyvauja LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOJE, kur įsteigia Priešcheminius Kursus ir jiems vadovauja, paruošdamas keletą laidų instruktorių kovai su gaisrais. Begyvendamas Kaune dalyvauja taipgi dar įvairiuose parengimuose bei organizacijose ir visuomeniskame veikime. 1938 metais paskiriamas Lietuvos Konsulu Sao Paulyje, kur tas pareigas eina iki šiam laikui.

Lietuvos Konsulas A. Polišaitis Sao Paulyje yra išvaręs ilgą ir gilią vagą Brazilijos lietuvių kolonijos visuomenės ir kultūros darbo dirvoje. Per 25 metus savo gyvenimo Brazilijoje, nežiūrįnt senyvo amžiaus, dirba lietuvišką darbą ir kruopščiai rūpinasi Lietuvos išlaisvinimo byla, nenustodamas vilties, kad mūsų brangi Tėvynė Lietuva greitu laiku sulauks laisvės ir Nepriklausomybės.

LONDON, Ont.

LIETUVIŠKOS TALKOS NAMAI

Šiais metais Londono, Ont. apylinkės valdyba, pasiryžę talkos būdu pastatyti namus ir juos padavus, pelną panaudoti Londono apylinkės lietuvių namų statybai. Sumanymas tikrai gražus ir daugelis tautiečių tam pritarė. Buvo nupirkta tam tikslui gražioje vietoje sklypas ir pradėta statyba. Šiuo metu namo statyba yra daugiau negu įpusėjusi ir beliko tik baigiamasis vidaus įrengimas ir patvarkymas sklypo apie patį namą.

Bendruomenės valdyba šio namo statyba apylinkės tautiečius pastatė prieš tautiško susipratimo ir vieningumo egzaminą. Pasirodo kad iki šiam laikui tą egzaminą išlaikė apie 30% visų apylinkės tautiečių, kurių dėka sumanymas jau kaip ir įvykęs faktas. Šio egzaminu metu paaiškėjo, iš tautiečių pusės ir neigiamų ypatybių. Atsirado keletas kurie kategoriškai pareiškė, kad jie su lietuvių bendruomene nie-

JAV Lietuvių Bendruomenės Cicero, Illinois, apylinkės valdyba įnešusi į Lietuvių Fondą 200 dol. Iš dešinės stovi S. Ingaunis-pirm. K. Dočkus-ižd., sėdi G. Ročkienė-sekr. ir J. Bobinienė-šviet. vadovė.

ko bendro neturi ir nenori turėti. Įdomu kur tokie žmonės galėtų pritapti ir prie kokios tautybės prisiglausti, jei jie už dvi darbo dienas arba 16 dol. taip lengvai atsisada lietuvių bendruomenės ir net pačių menkiausių pareigų. Ar tai nėra aiškus lietuviškumo nuosmūkis ir pačio asmens menkavertiškas sumulėjimas?

Apylinkės valdyba dar kartą kviečia ir prašo apylinkės tautiečius, kurie dėl kokių nors susidariusių sąlygų anksčiau negalėjo atlikti prašomos namų statybai pareigos, neatidėliojant ją atlikti be jokių ypatingų kvietimų ar prašymų. Tikimės, kad šis paskutinis valdybos prašymas bus visų suprastas vieninai ir dar prieš pačius žiemos šalčius namai galutinai bus užbaigti.

(kk)

ATLANTO RAJONO SKAUTŲ VADŲ SĄSKRYDIS

Spalio 20-21 d.d. Waterburyje, Conn. įvyko LSB Atlanto rajono skautų vadovų suvažiavimas. Dalyvavo 29 atstovai, kurių tarpe buvo ir keletas skautų tėvų atstovų.

Bene svarbiausias šio suvažiavimo dalykas buvo išsikalbėti stovyklavietės įsigijimo reikalui. Pranešimą padarė J. Raškys. Į organizacinį stovyklavietės įsigijimo komitetą buvo pakviesti: V. Nenortas, J. Raškys, A. Šermukšnis, K. Kasparišnas, J. Kazlauskas, V. Kubilius, E. Eitas ir B. Aleksandravičius. Komiteto pagrindinis uždavinys yra surasti stovyklavietę ir, reikalui esant ją užpildyti. Vieta turėtų būti Hartfordo - Waterbury apylinkė. Šiam reikalui numatoma išleisti 30,000 - 60,000 dol. Šiomis dienomis bus sušauktas rajono vadovų (Seserių, Brolių ir Akademinių Skautų Sąjūdžio) ir tėvų komitetų pirmininkų sąskrydis. Waterbury LB pirmininkas Dr. Vileišis, kalbėdamas šiam posėdyje, pažadėjo skautams finansinę paramą ir nurodė pavyzdžių, kaip reikia telkti lėšas.

Buvo išklausti pranešimai iš įvairių vietovių apie skautų veiklą -- Kennebunkport, Boston, Brockton, Worcester, Providence, Hartford, New Haven, Waterbury, New York ir Elizabeth. Veikla yra gyva, ypatingai vilkių vienuose (7-12 m.). Kitiška padėtis yra New Havene, kur yra skautų, bet nėra nei vieno vadovo. Didžiausią pažangą yra padaręs New Yorko vienetas.

Iš bendrų rajono darbų šiais metais pažymėtina skautų vyčių sąskrydis, vilkių - paukščių šventė, sporto šventė ir rajono vasaros stovykla. Vilkių - paukščių šventė buvo pirmą kartą organizuota ir praėjo su ypatingu pasisekimu.

Rajono vadovai išsamiai diskutavo ir pasisakė dėl kai kurių jų

Džiamborės Fondo veikla. DF tikslas yra telkti lėšas ir jas prasmingai sunaudoti įvairiems lietuvių skautų pasirodymams. Jis pranešė, kad sekančiais metais iš Vokietijos ir Anglijos gyvenančių mūsų skautų bus sudarytas vienetas ir pasiųstas į džiamborę Graikijoje.

Ateinančių metų veikloje yra pramatyta vėl suorganizuoti vilkių - paukščių šventę, paruošti išsamų vilkių veiklos vadovėlį (šiam darbiui bus kviečiamas J. Stašaitis), suorganizuoti skiltininkų kursus, skautų vyčių suvažiavimą, praveisti knygos recenzijos konkursą (t.y. per skaityti ir raštu įvertinti knygą), tęsti vadovų "Ažuolo" mokyklą ir kt. Pats didžiausias darbas Rajono ribose ateinančiais metais bus jubiliejinis stovyklų suorganizavimas, kuri įvyks 1963 m. rugpjūčio mėn. Čia pramatoma apie 600 stovyklautojų dviems savaitėms.

Visus suvažiavimo posėdžius pravedė Atlanto rajono Vadeiva Vytautas Pileika, sekretoriavo Bronius Aleksandravičius.

Rajono vadovai dėkingi Waterbury skautų tėvų komitetui ir skautėms, kurie juos maloniai priėmė, o taip pat ir vietos dvasiškams, kurie leido naudotis parapijos patalpomis.

R. Kezys

UŽSISAKYKITE JAU ŠIANDIEN

Artėjant Kalėdų šventėms, o pasitaiko ir kitų progų, daugelis vis galvoja, ką padovanoti draugui, artimam žmogui. Geriausia dovana -- lietuviškoji knyga. Užsakykit ją šiandien.

Dirva siūlo supažindinti mūsų jaunimą su studentų gyvenimu Nepr. Lietuvoje. Tam geriausia tinka R. Spalio apysaka Alma Mater.

Iki Kalėdų siūlome užsisakyti tą gražiai išleistą ir įrištą knygą už \$4.00. Šiaip, kitur ji kainuoja \$5.00.

Atsiųskite žemiau dedamą atkarpą su čekiu ir mes nedelsiant išsiųsime knygą nurodytu adresu.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

Siunčiu \$4.00 ir prašau šiuo adresu išsiųsti R. Spalio apsaką Alma mater.

Užsakytojas

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti

VILNIAUS DIENOS

MINĖJIMO AKADEMIJOJE, kuri bus 1962 m. lapkričio 10 d. (šeštadienį), 7 val. 30 min. vak., Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave.

Paskaitą skaitys p. adv. A. Kaulėnas. Meninėje programoje dalyvaus: aktoriai ir solistai p. E. Rukuižienė, p. D. Stankaitytė, p. A. Brazis, p. A. Brinka, p. A. Dikinis ir "Vyčių" choras, vadovaujamas p. Fausto Strolis. Solistams akomponuos p. J. Byanskas.

Prašomi atvykti laiku.

Minėjimo Rengimo Komitetas

NAUJI OHIO BELL GAMINIAI buvo išstatyti lapkričio 1 d., kurių tarpe yra kortelėmis sujungtas aparatas (dešinėje), telefonas, automatiškai parenkas bet kurį numerį iš išanksto paruoštų kortelių, ir greitasis jungiklis Rapidial (kairėje), paprastas telefonas, bet sugebąs "atsiminti" ant juostos 290 numerius.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 10 D. Balfo rudėninis koncertas-banketas Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 10 D. Chicago Lietuvos Operos balius Western Ballroom salėje.

LAPKRIČIO 10 D. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė Midwest viešbutyje.

LAPKRIČIO 10 D. Vilniaus diena su akademine ir koncertine dailimi Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 10 D. Rudėnų derliaus tautų pasirodymas Navy Pier patalpose, dalyvaujant ir lietuvių atstovams.

LAPKRIČIO 10 D. Dail. A. Rūkštelės parodos atidarymas Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 21-25 D. Kultūros Kongresas ir meno paroda Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 22 D. Chicago Skautininkų Ramovės arbatėlė.

LAPKRIČIO 25 D. Cicero parapijos klebono prel. I. Albavičiaus auksinio jubiliejaus minėjimas parapijos salėje.

GRUODŽIO 1 D. Lietuvių kalėdinis pasirodymas Pramonės muziejuje.

GRUODŽIO 2 D. Jaunimo Centro 5 metų jubiliejaus vakarienė.

GRUODŽIO 8 D. Pianisto Antano Smetonos rečitalis Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 8 D. Moterų Sąjungos Chicago apskritys susirinkimas Marquette Parko parapijos salėje.

GRUODŽIO 9 D. Sol. M. Kripkauskienės rečitalis Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 15-16 D. Dramos teatro "Atžalynas" vaidinimas -- B. Pukelevičiūtės 3 veiksmų pasaka "Aukso žąsis" -- Jaunimo Centro salėje.

GRUODŽIO 31 D. Korp! Neo-Lithuania ir Akademinio Sambūrio N. Metų sutikimas Midwest viešbutyje.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karius, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

DŽIUGI NAUJIENA!

Siunčiame mūsų skanūs kepsnius maisto ir delikatesų krautuvėms visoje Amerikoje

Čikagiečiams jau gerai yra žinomas puikus Brighton Bakery Felikso Mackevičiaus gaminių skonis. Gyvenantieji ne Chicagoje gali apsirūpinti skaniais Brighton Bakery gaminiais: Raguoliu (Baumkuchen), lietuviškais biskvitais, įvairių skonių pyragaičiais, aguoninėm babkom, medauninkais, mazurkomis, lietuviško skonio keksais, įvairiais tortais, aštuonių rūšių duona ir kiti gaminiai. Tuos visus gaminius BRIGHTON BAKERY pasiųs jums paštu. Reikalaukite gaminių kainoraščio, iš kurio pasirinksite kas jums yra reikalinga. Čikagiečiai gali vietoje (kepykloje) gauti jau pagamintą prancūzišką tešlą, iš kurios patys namie pasigamins sau pageidaujamus kepsnius.

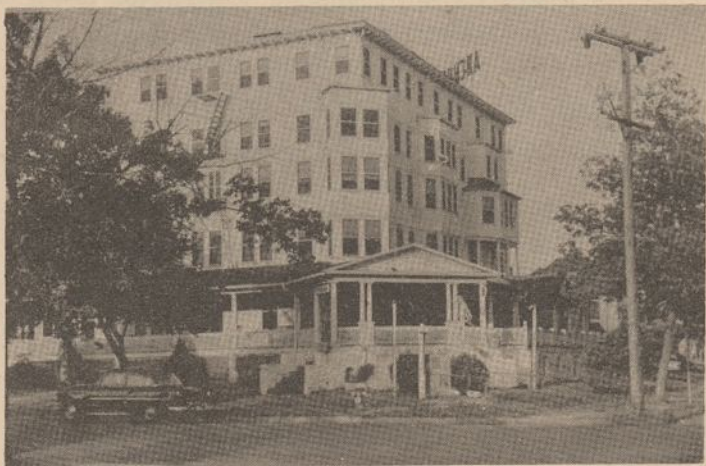
BRIGHTON BAKERY GAMINIŲ REIKALAUKITE VIŠOSE MAISTO KRAUTUVĖSE, KAIP CHICAGOJE, TAIP IR KITUR.

BRIGHTON BAKERY

2457 West 46th Place

Chicago 32, Illinois Telef. Virginia 7-1250

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PRospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiąjame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiektis traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY co's (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

100% vilna

Dar liko 800 šia nepaprastai žema kaina!

IŠPARDAVIMAS!

Su 2 porom kelnų kostiumai

Dar vienas nepaprastas pirkiny

39.95

REGULIARIOS,
TRUMPOS,
ILGOS

Patikrinkite šias nepaprastas ypatybes!

- Brangus rankų darbo užbaigimas
- Rinktinės medžiagos iš žymiausių audyklų
- Fasoną išlaiką medžiagos
- Visi viena eile 3 sagų stiliuje

Patikrinkite šias populiarias spalvas!

- Juoda • Ruda • Tamsiai pilka
- Alyvinė • Mėlyna

Patikrinkite šiuos skoningus audinius!

- Populiarių lygių spalvų • Kampuoti • Dryžuoti
- Lygūs • Paspalvinti

Ryšium su žema kaina, imamas mažas mokestis už pataisymus.

Tai vienas iš ypatingiausių išpardavimų, bet kada turėtų mūsų prekyboje! Šimtai naujausių rudenių ir žieminių vilnonių medžiagų ir spalvų, pasiūtų daugiausia rankomis su patobulinimais, randamais tik aukštų kainų kostiumuose. Jei esate įpratę išleisti daugiau, pirkitės ir palyginkite šią fantastinę grupę! Ir atsiminkite, papildoma pora kelnų reiškia dvigubai ilgesnį dėvėjimą!!!

BASEMENT MEN'S CLOTHING DEPARTMENT... THE MAY COMPANY, ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Maironio akademija

Maironio metus Clevelando lietuvių visuomenė baigs iškilminga akademija 1962 gruodžio 2 dieną naujosios parapijos salėje. Maironio kūrinų meninę programą atliks muz. Alf. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis, solistės Ald. Stempuzienė ir J. Krikšto-laitytė-Daugėlienė, LB Vai-dilos teatro aktoriai. Aka-demijos pradžia 5 val. po pietų.

• Jonas Botyrius, buvęs Lietuvių Banko (Superior Savings) direktorius, mirė lapkričio 1 d. vakare nuo širdies smūgio.

• Latvaitė Ilga Kruminš buvo išrinkta Fenn College grožio karalaitė (homecoming queen).

• Jonas Vaitekūnas, senosios kartos ateivis, mirė Clevelande ir lapkričio 7 d. palaidotas Kalvarijos kapinėse.

• Lithuanian Village akcijas perkant, jūs neuok-jate; o investuojate savo su-taupas į pelningą verslą. Visi lietuviai privalėtų prisidėti prie lietuvių įmonės ugdymo ir plėtimo. Tat — pirkime visi Lithuanian Vil-lage akcijas.

M.N.P. Seserų Rėmėjų Clevelando skyriaus suruoštoje madų parodoje lapkričio 4 d. demonstravusios sukneles: Remienė, Meškauskaitė, Maziliauskaitė-Burdett, Musteikytė, Olšauskienė, Kučindienė, Jameikienė, sol. Bičkienė, akomp. Prapuolenytė, Vaitaitytė, Karpinė, Vaitaitienė ir priekyje Palubinskaitė.

• Dr. Jonas Grinius šį sa-saitgalį atvyksta į Clevelandą ir bus Ateities klubo svečias. Dr. J. Grinius ma-loniai sutiko padaryti pranešimą tema "Lietuvių rezistencija vokiečių akimis". Pranešimas įvyks Lietuvių salėje šį sekmadienį, lapkri-čio 11 d., tuoju po pamal-dų (11:30 val.).

Clevelando lietuviai kvie-čiami gausiai dalyvauti. Ateities Klubas

Į madų parodą šv. Jurgio parapijos salėn buvo prisirinkę gausiai clevelandiečių. Nuotraukoje Remienė demonstruoja vakarinę suknelę.

LB I-os Apylinkės valdyba posėdžiavo

* LB CLEVELANDO I-OS APY-LINKĖS VALDYBA spalio 28 d. aptarė įvairius bėgamuosius ir ateities darbus. Peržiūrėta spa-lio 20 dienos rengto Maironio mī-nėjimo apyskaita, kuri dėl mažo atsilankusių skaičiaus (atsilankė 74 asmenys) davė liūdnus rezul-tatus, bet dėka šv. Jurgio parap. klebonui kun. B. Ivanauskui nuos-tolio išvengta. Valdyba klebonui reiškia nuoširdžią viešą padėką.

Valdyba tarėsi Naujųjų Metų sutikimo reikalu ir savo pagei-davimus patieks bendrame po-sėdyje su 2-os apyl. valdyba. Naujųjų metų sutikimas ruošia-mas abiejų apylinkių gruodžio 31 d. Lietuvių svetainėje užimant abi sales.

1-os apylinkės dešimtmetį val-dyba nutarė paminėti sekančių me-tų vasario 16 dieną. Paminėjimas įvyks šv. Jurgio parap. salėje.

1-os apyl. valdyba jaugavo Lie-tuvos genocido parodos komiteto sutikimą ruošti šią parodą Cle-velande. Valdyba, nutarė, kad genocido paroda būtų suruošta ne

tik mūsų lietuviškai visuomenei, akademiniam ir mokyklinio am-žiaus jaunimui, bet ir kitoms tautybėms bei amerikiečiams stu-dentams. Parodos reikalu pasi-tarimui, numatyta kviešti ir kitų organizacijų atstovus ir pavie-nius asmenis.

Taip pat nutarta suruošti ir dailės parodas: O. Tamošaitie-nės, Rūkštelės ir Clevelande gy-venančių dailininkų.

Lietuvos fondui lėšų sutelkti valdyba nutarė Clevelande pra-vesti vaju, sudarant specialų ko-mitetą. Komitetą sudaryti val-dyba pavedė vicepirm. K. Kar-piui.

Anicetas Balys Lietuvos fondui per 1-os apyl. valdybą paskyrė 10 dol.

Valdyba, apsvarsčiusi Lithu-anian Village Direkcijos kreipi-mąsi akcijų įsigijimo reikalu, nutarė: šias Direkcijos pastan-gas, įsigytą patalpų reikalingu-mą ir naudą Clevelando lietuvių kolonijai remti ir įsigyti akcijų už 350 dol. ir senasias akcijas, sumoje 60 dol. pakeisti į nau-jas Lith. Village akcijas, gau-nant 150 dol. Tuo būdu I-ji Apy-linkė Lith. Village akcijų turė-tų už 500 dol. Šis valdybos nu-tarimas bus pasiūlytas narių su-sirinkimui tvirtinti.

Solidarumo įnašą už 1963 me-tus, valdyba nutarė praveisti tokia pat tvarka, kaip praeitais metais ir įmokėjimo kvitai jau ruošiami.

BALTOJO DRAMBLIO IR KARNEVALINIS ISPARDAVIMAS

...TIK VIENĄ DIENĄ!

Visuomenė kviečiama atsilankyti į Poke 'N Tote išpardavimą lapkričio 10 d. (šešta-dienį) nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų, WESTERN RESERVE UNIVERSITETO HAYDN SALĖJE, 11118 Bellflo-wer Road (i vakarus nuo Ford Drive, vienas blokas į šiaurę nuo Euclid prie May-field Rd.). Įėjimas laisvas! Apranga mo-terims, vyrams, vaikams; Kalėdiniai atviru-kai, naminiai pyragaičiai ir kepsniai. Lai-mėjimai.

Globoja Flora Stone Matter College alumnų sąjunga.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

6901 Superior Ave.

Krautuvės — 431-6339

Cleveland 3, Ohio

VERONIKA BRAZYTĖ spalio 7 d. susituokė Clevelande šv. Jurgio parapijos bažnyčioje su John Telban.

Talio nuotrauka

Dr. P. Grigaitis Clevelande

ALT Clevelando skyriaus val-dybos pakviestas, ALT Centro valdybos vicepirminkas ir Nau-jienų redaktorius Dr. Pijus Gri-gaitis lapkričio 4 d. padarė pranešimą Clevelando lietuvių vi-suomenei. Iš pranešimo sunku su-prasti, ar prelegentas tikrai bu-vo nepasiruošęs, ar tiek jis tik ir sugeba pasakyti.

Kubos įvykių raidoje įžiūrėjęs pagrindo dideliui optimizmui,

Dr. P. Grigaitis ilgiau apsisoto ties spaudos konferencija Wash-ington. Čia ir vėl pasikartoto jau Naujienose pabrėžtas forma-lusis momentas: labai aukštų pa-reigūnų pranešimai, apsaugos priemonės, iškilminga vakarie-nė.

Paskutinėje pranešimo dalyje paliestame ALT reformų klausime išsryškėjo pusiau lūpomis at-pasakota ALT valdyboje sudary-tosios politinės komisijos svar-ba. Politinė komisija, kurios pir-mininku yra pats Dr. P. Grigai-tis, sudaryta iš A. Šimučio, M. Vaidylos ir E. Bartkaus. Nėra abejonės, kad tai poreforminės ALT valdybos "saugumo taryba" su veto teise.

Pranešėjas savo kalbos turi-niu sudarė išpūdį, kad jis nenori įžiūrėti pasikeitusių per 20 me-tų dekoracijų ir jaučiasi nesiskai-tymas su mūsų visuomenės iš-siauklėjimo lygiu.

Nežinau, ar pranešimo turiniu būtų užimponuoti ir mūsų senie-ji Pensilvanijos maineriai.

Prelegentas po tokio savo pra-nešimo neturėjo nustepti, jei iš publikos jam iškeltieji klausimai kilo nesiskaitant nei su jo uži-mamais vietai reikiamu autorite-tu, nei su svečiai pagerbti rei-kalingu santūrumu.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Kepimas namuose nėra sunkus, ką patyrė šios šeimininkės, lan-kiosios vienos dienos kursas Mrs. Beatrice Cornely, The East Ohio Gas Co. ekspertės, vadovybėje.

Kursai ruošiami juos užsisakius. Reikia tik paskambinti East Ohio Gas Co.

Paraginkit savo
pažįstamus užsipre-
numeruoti DIRVĄ

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkaina-vimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penkta-dieniais galite klausyti radijo valandėles bei pa-sistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

24 valandų patarnavimas

Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karose-rijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS
savininkas

35571 Vine Street
Eastlake, Ohio

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **Jurgis Šatorius**, Dirvos specialus korespondentas — fotografas išvyko į Braziliją, iš kur duos Dirvai aktualiom temom reportažus. Jis lankys ir kitas Pietų Amerikos valstybes.

• **Antanas Virbickas**, iš-tarnavęs savanoriu 5 metus JAV kariuomenės daliniuose Europoj, grįžo į New Yorką ir čia numato pastoviai apsigyventi.

• **Dail. Romas Viesulas** su savo spalvota litografija "Rhi-no" dalyvauja reprezentacinėje grafikos parodoj American Prints Today — 1962, kuri lapkričio 6 d. atidaryta Clevelando Meno Muziejuje iki gruodžio pabaigos. Paroda simultaniškai vyksta ir kituose meno muziejuose: Detroito Art Institute, Baltimorės Meno Muziejuje, Albany Institute of Art, Colorado Springs Fine Arts Center, Flint Institute of Arts, Mich., Currier Gallery of Art, Manchesterio ir Ringling Meno Muziejuje, Sarasotoj, Fla. Philadelphijos Cheltenham Meno Centre Romas Viesulas dar yra išstatęs savo skulptūrą, atlietą plastikoj (polyester), "šauksmas" ir ofortą "Šokanti gyvatė".

• **Inž. Eugenijus Vilkas**, iš Chicagos paskutinę spalio mėn. savaitę praleido New Yorke, kur New Yorko Coliseum demonstravo savo išrastas elektronines lydinio mašinas. Inž. Vilkas jau eilę metų pasižymi savo darbovietėje kaip išradėjas — mokslininkas ir dažnai savo kompaniją atstovauja panašiomis progomis. Be to, jis šiuo metu yra LSB Vyriausias Skautininkas. Praeityje inž. Vilkas yra buvęs Akademinių Skautų Sąjungos CV pirm. ir "Mūsų Vyčio" vyr. redaktorius.

KONKURSAS EMBLEMAI

Lietuvių kredito kooperatyvas Toronte skelbia konkursą emblemai ir firmos pavadinimui: "Parama (Toronto) Credit Union Limited" nupiešti.

Emblema ir firmos pavadinimas reikalingi laiškų antgalviams. Konkurso laimėtojai yra skiriami 100 dol. premija. Projektus prašome siųsti iki 1963 metų sausio mėn. 1 d. šiuo adresu: Parama, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.

DIRVOJE GAUNAMOS — ir galima užsisakyti paštu — šios knygos:

Lithuania — Land of Heroes\$4.75
Leave Your Tears in Moscow\$3.95
R. Spalis — Ant Ribos \$5.00
Br. Raila — Tamsiausia prieš Aušrą\$5.00
Br. Raila — Iš paskendusio pasaulio\$5.00
Alė Rūta — Priesaika \$3.25
J. Masilionis — Lietuvių Literatūra II tomas \$8.50
III tomas\$5.00
IV tomas\$5.00
J. Gliaudos — Ikaro Sonata2.00

Visa eilė kitų Draugo, Karvelio, Terros, Nidos išleistų knygų.

Teiraukitės — knygų reikalų suteiksime visas informacijas.

• **Filisterių Skautų Sąjungos** centro valdybą pasiskirstė pareigomis sekančiais: pirm. Kęstutis Jėčius, 4351 South Rockwell St., Chicago 32, Ill., programos vedėjas dr. Ina Užgiriešė, reikalų vedėjas Raimundas Korzonas, sekretorius dr. Edvardas Kaminskas ir iš-dininkas Algirdas Stepaitis.

PAGERBĖ TEATRO VETERANŲ

Detroito lietuvių kultūros klubas pagerbė aktorę veteranę, Dramos mėgėjų sambūrio vadovę ir režisore, Z. Arlauskaitę — Mikšienę. Po vaidinimo, kuris įvyko Tarptautinio instituto salėje spalio 20 d. (pelnas iš anksto buvo skirtas Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje), režisorei buvo įteiktas albus, kartu nutariant ją pakelti Lietuvių Kultūros Klubo garbės nare.

Tą patį vakarą, spalio 20 d. Tarpt. instituto didžiojoje salėje buvo suvaidinti du vieno veiksmo veikalai. Drama -- Pietro Caruzo, -- parašė R. Bracco, i lietuvių kalbą išvertė K. Puida. Vaidino V. Žebertavičius, Alg. Glatkauskas ir Zita Sukauskaitė. Drama neilga, nenuobodi, ir suprantama. V. Žebertavičius -- tai jau "senas vilkas", bet iš šio veikalo neatrodo, kad progresuotų... Bet apie Algį Glatkauską kalbant, reikia tikrai pasidžiaugti jo vaidybiniu augimu. Tai sakyčiau aktorius su ateitimi. Jis sugeba įsigilinti, sukurti ir apvaldyti sunkiai apvaldomus charakterius bei vaidmenis. Z. Sukauskaitė -- tai neseniai pradėjusi reikštis scenoj pajėga.

Komediją "Pavojaingas mokytojas", vaidino K. Ražauskas, Genė Palaikienė ir Vyt. Palai-kis. Komediją parašė S. Laucius. Ar nebūtų geriau išėję, jei pavadinimas skambėtų "melodrama". Bet tai tik smulkmena. Į sceną

ONA OŽINSKIENĖ, Argentinos Lietuvių Balso leidėjo Prano Ožinskio žmona, veikli Argentinos lietuvė, nepailstamai dirbanti lietuvių kultūrinėje veikloje.

Į Vilniaus dienos minėjimo akademiją, kuri bus ši šeštadienį, Jaunimo Centre, kvietimai gaunami šiose Chicagos lietuvių prekybinių krautuvėse: J. Karvelio, 3322 So. Halsted St., Br. Siliūno, 4600 S. Fairfield Ave., Royal Blue, 4359 So. Campbell Ave. ir "Marginiuose", 2511 West 69th St. Šią akademiją rengia Chicagos lietuvių įvairios visuomeninės organizacijos.

atėjusius Palaikius reikia sveikinti. Veikalas savo lietuvišku turiniu įdomus ir mažai kam žinomas.

Ačiū grupelės lietuvių pasiaukojimui, o ypač ačiū p. L. Puskepalaitienei, gauta virš 200 dol. gryno pelno.

V. S-mas

Chicagoj spalio 27 d. lietuviai studentai prieš "pacifistų" demonstraciją savo iniciatyva suorganizavo demonstrantų piketavimą. Šis įvykis buvo plačiai aprašytas Chicagos amerikininėje spaudoje. Chicago Tribune pirmame puslapy sekmadienio laidoj įsidėjo lietuvių studentų pasisakymą komunizmo klausimu. Piketavimas buvo filmuojamas ir rodomas per televiziją. Nuotraukoje lietuviai studentai su prieškomunistiniais plakatais.

II KULTŪROS KONGRESO PROGRAMA

Įvyksiančio Chicagoje Jaunimo Centre

LAPKRIČIO 21 D.

7 v.v. iškilmingas dailės, architektūros ir spaudos parodų atidarymas Čiurlionio galerijoje. Prof. V. Jonyno paskaita: "Kas Lietuvių dailininkų pasiekta per pastarąjį dešimtmetį"

LAPKRIČIO 22 D.

10 v. iškilmingas II-jo Kultūros Kongreso atidarymas Jaunimo

LIETUVIŲ FONDAS PASKIRSTĖ PELNĄ ŠVIETIMO REIKALAMS

Pelno skirstymo komisija paskyrė ir LF Taryba patvirtino 1962 metų pelną švietimo reikalams: \$900 pradinio mokyklų vadovėliui, kurį leidžia Kultūros Fondas, ir \$300 Pedagoginio Lituanistikos Instituto neakivaizdiniam skyriui, kurio uždavinys yra paskleisti lituanistikos žinias bet kur gyvenantiems studentams ar suaugusiems. Iš tos rūšies klausytojų tikimasi sulaukti lietuvių kalbos mokytojų prieauglio lituanistikos mokykloms.

Dar buvo iškelta eilė kitų remtųjų kultūros dalykų: LRD metinė literatūros premija, Lituanus žurnalo ir Kultūros Kongreso darbų leidinio parėmimas, tačiau šiemetinio pelno daugiau, deja, nebuvo.

Tad kviečiamas kiekvienas geros valios lietuvis prisidėti prie didinimo Lietuvių Fondo kapitalo, kurio procentai kasmet skirstomi svarbiems lietuviškiems reikalams. Lietuvių Fondo adresas: Lithuania Foundation — 7243 So. Albany Ave., Chicago 29, Ill.

Centro didžiojoje salėje.

11:30 v. dr. J. Griniaus pagrindinė paskaita: "Mūsų kultūrinės veiklos gairės ateitį".

12:15 v. dr. J. Puzino, PLB Kultūros Tarybos pirmininko pranešimas: "Mūsų kultūriniai uždaviniai ir jų vykdymas".

Pietų pertrauka ligi 7 v.v.

7 v.v. Literatūros vakaras ir banketas.

LAPKRIČIO 23 D.

7 v.v. Spaudos sekcija didžiojoje salėje:

1. Atidarymas - red. dr. J. Prunskis.

2. Invokacija -- "Laiškų Lietuviams" red. tėv. J. Vaišnys.

3. J. Kardelio, "Neprikli. Lietuvos" red. paskaita: "Mūsų švietimo periodinės spaudos pokario nueitas kelias". Koreferentas "Dirvos" red. J. Čiurberkis.

4. L. Šimučio, "Draugo" red., paskaita: "Mūsų periodinės spaudos ir laikraštinių ateities uždaviniai". Koreferentas inž. J. Miklovas -- Apie Lietuvos gyventojų pageidavimus švietimo srityje.

5. St. Piežos, "Chicago American" red., paskaita: "Lietuvos reikalų ir mūsų kultūrinių temų kėlimas pasaulio spaudoje". Koreferentas V. Zalatorius.

7 v.v. Architektūros sekcija: Inž. dr. J. Gimbuto paskaita: "Lietuviškos konstrukcijos savitumai, kaip nugaraulis moderninei tautinei architektūrai".

7 v.v. Istorijos sekcija: Kun. dr. K. Matulaičio pranešimas: "Lietuvių istorijos draugijos atlikti darbai ir ateities planai". V. Liulevičiaus paskaita: "Šiaurės Amerikos lietuvių kultūriniai laimėjimai".

7 v.v. Literatūros sekcija: Rašyt. J. Jankaus, B. Babrausko ir kitų paskaitos aktualiais literatūros klausimais.

LAPKRIČIO 24 D.

9:30 v. Architektūros sekcija: Diskusijos tautinės architektū-

ros temomis. Dalyvauja: dr. J. Gimbutas, prof. A. Varnas, arch. J. Žemaitis, J. Stelmokas, J. Mulokas B. Lukšaitė, St. Goštautas.

Fizinio lavinimo sekcija: A. Tamulyno paskaita: "Kaip fizinį lavinimą vertina kitos tautos".

Z. Puzinausko paskaita: "Mūsų švietimo sportinės veiklos prietaikymas prie naujų metodų".

Lietuvių Parapijose Išlaikymo sekcija: J. Gylis paskaita: "Kaip žiūrėti į lietuvių išlaikymo parapijose joms narys pasaulietis". Kun. Pr. Garšvos paskaita: "Tautinė parapija išieivijoje". Po paskaitų diskusijos.

LAPKRIČIO 24 D.

2 v. Lituanistinių mokslų sekcija: Prof. Pr. Skardžiaus problemine paskaita "Apie Dievą ir Perkūną".

2 v. Lituanistinio švietimo sekcija: J. Ignatonio pranešimas apie švietimo stovį JAV tema: "Lituanistinio švietimo uždaviniai ir jų vykdymas". Ta pačia tema kalbės A. Rinkūnas apie Lituan. švietimą Kanadoje. D. Petrutytytės paskaita: "Apie priešmokyklinį auklėjimą".

2 v. Istorijos sekcija: Dr. J. Jakšto paskaita: "Š. Amerikos lietuvių istoriografija ir jos ateities uždaviniai". Pr. Pauliukonio paskaita: "Lituanistinio švietimo uždaviniai ir jų vykdymas". Ta pačia tema kalbės A. Rinkūnas apie Lituan. švietimą Kanadoje. D. Petrutytytės paskaita: "Apie priešmokyklinį auklėjimą".

2 v. Muzikos sekcija: J. Kreivėno paskaita: "Kas yra pasiekta mūsų kompozitorių per pastaruosius 10 metų".

LAPKRIČIO 25 D.

8 v. pamaldos katalikams šv. Kryžiaus bažnyčioje.

10 v. pamaldos evangelikams liuteronams Teišvės bažnyčioje.

10 v. uždaromos posėdis. Diskusijos, rezoliucijų ir nutarimų priėmimas, iškilmingas premijų įteikimas.

3:30 val. p.p. Lietuv. muzikos simfoninis koncertas Marijos aukšt. mokyklos salėje.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 m. ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ.

SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir valdo didžiausią kapitalą.

Sąmoningas lietuvis NEIEŠKO KITUR APDRAUDOS, bet stoja nariu į SLA, nes žino — 1) kad SLA apdrauda gera, geresnė nėra, 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veikdamas SUSIVIENIJIMAS pelno neieško, o stengias savo nariams teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą, 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.

SLA DUODA GYVYBĖS APDRAUDĄ nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA Taupomosios apdraudos svarbios jaunimui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.

SLA akcidentalė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.

SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atveju narys ją gauna pats.

SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki giles senatvės.

SLA kuopos yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudos ir įstojimo sąlygas.

Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30 Street
New York 1, N. Y.

SAULIUI ČESONIUI

mirus, tėvus ALEKSANDRĄ ir JUOZĄ ČESONIUS, velionies brolių ALGIRDĄ, sesutę DALIĄ ir šeimos artimuosius giliai užjaučia ir kartu liūdi

Galina ir Jonas Stoniai

L. S. T. Korp!
Neo-Lithuania
Chicagoje

Maloniai kviečiame Jus atvykti į
L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
40 metų sukakties paminėjimo
ŠVENTĘ
įvykstančią lapkričio 10 d.
Midwest Hotel patalpose,
6 No. Hamlin Ave., Chicagoje.

Apie Jūsų sutikimą šventėje dalyvauti ir atvykstančiųjų asmenų skaičių prašome pranešti iki lapkričio 8 d.

Juozui Žemaičiui
HE 6-2231 nuo 7-9 val. vak.

ŠVENTĖS PROGRAMA

- 10 val. Pamaldos už korporacijos mirusius Jaunimo Centre, 5600 So. Claremont Ave.
- Po pamaldų vyktimas (šv. Kazimiero kapines ir gėlių uždėjimas ant mirusiųjų kapų.

- 7:30 v. v. Iškilminga Korp! Neo-Lithuania sueiga, Midwest Hotel.
- L.S.T. Korp! Neo-Lithuania junjorų kėlimas į senjorus.
- Vakariene ir šokiai.
- Šokiams gros Balkan Strings orkestras.

Įėjimas: \$5.00 Studentams: \$3.00

